

KIŞ SPORLARI ve SPOR BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Graduate School of Winter
Sports and Sport Sciences

TEZ YAZIM KILAVUZU

Erzurum

Ocak, 2021

İÇİNDEKİLER

BİÇİMSEL ÖZELLİKLER	5
Genel Biçimsel Özellikler	5
Kapak Sayfası.....	5
İç Kapak	6
Kabul ve Onay Tutanağı Sayfası.....	6
Etik ve Bildirim Sayfası	7
Teşekkür.....	7
Öz ve Abstract Sayfaları	7
İçindekiler	8
Tablolar Dizini	8
Şekiller Dizini	8
Kısaltmalar ve Simgeler Dizini	8
Öz Geçmiş.....	9
Başlık Düzeyleri.....	9
Tablolar ve Şekiller	10
GİRİŞ VE KURAMSAL ÇERÇEVE BÖLÜMLERİNİN YAZIMI	11
Araştırmanın Amacı	11
Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi	13
Araştırmanın Sınırlılıkları	13
Varsayımlar	13
Terim ve Tanımları.....	14
Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar.....	14
YÖNTEM BÖLÜMÜNÜN YAZIMI.....	15
Araştırma Yöntemi ve/veya Deseni ve/veya Modeli.....	15
Evren ve Örneklem/Çalışma Grubu/Katılımcılar	15
Veri Toplama Teknikleri/Araçları	16
Süreç/Uygulama	16
Veri Analizi	17
Araştırmacı Rolü	17
Geçerlik ve Güvenirlik	17
BULGULAR, SONUÇ VE TARTIŞMA BÖLÜMÜNÜN YAZIMI.....	17
Bulgular.....	17
Tartışma, Sonuç ve Öneriler.....	20
KAYNAKÇA VE ATIF YAZIMI	23

Kaynakların Diziliş i ile İlgili Genel İlkeler.....	23
Alıntı ve Açıklama Yapmak	25
Bir Kaynaktan Doğrudan Alıntı Yapmak	25
Açıklama Yapmak.....	27
İkincil Kaynaklar (Aktaran)	27
Kaynakça ve Atıf Yazımı İle İlgili Genel İlkeler	28
Sürel i Yayınlar	32
Kitaplar ve Kitap Bölümleri.....	37
Teknik Raporlar ve Araştırma Raporları.....	40
Toplantı ve Sempozyumlar	42
Doktora ve Yüksek Lisans Tezleri	44
Görsel-İşitsel Medya	46
Yazılımlar, Ölçme Araçları ve Cihazlar.....	47
Yayınlanmamış ya da Gayri Resmî Olarak Yayınlanmış Çalışmalar	49
İnternet Mesajları Elektronik Posta Listeleri ve Diğer Çevrimiçi İletişim Araçları.....	51
EKLER.....	53
Ek-1. Kapak Sayfası Örneği.....	53
Ek-2. İç Kapak Örneği	54
Ek-3. Kabul ve Onay Tutanağı Sayfası	55
Ek-4. Etik ve Bildirim Sayfası	56
Ek-5. Teşekkür Sayfası	57
Ek-6. Öz ve Abstract Sayfaları Örnekleri.....	58
Ek-7. Tablolar Dizini Örneği	60
Ek-8. Şekiller Dizini Örneği	61
Ek-9. Kısaltmalar ve Simgeler Dizini Örneği	62
Ek-10. Başlıklandırma Biçimleri Örneği	63

BİÇİMSEL ÖZELLİKLER

Genel Biçimsel Özellikler

- Sayfa kenar boşlukları üst, alt ve sağdan 2 *cm*, soldan 3 *cm* olmalıdır.
- Tezin tamamında Times New Roman yazı tipi kullanılmalı, aksi belirtilmedikçe bütün yazılar 12 punto olmalıdır.
- Sayfa numarası sayfa altında, alt kenardan 1 *cm* yükseklikte ve ortaya gelecek şekilde yazılmalıdır.
- Normal metinler; ilk satır soldan 1,25 *cm* girintili, 1.5 satır aralığı, paragraf öncesi 0 *nk* sonrasında 6 *nk* boşluk bırakılmalı ve her iki yana yaslı olarak yazılmalıdır. Satır sonlarında eğer gerekli ise sözcükler Türkçe dilbilgisi kurallarına uygun olarak bölünebilir.
- 40 kelimeden fazla doğrudan alıntı olan metinler ilk satır girintisi verilmeden soldan 1,25 *cm* ve sağdan 1 *cm* girintili ve tek satır aralıklı olarak biçimlendirilmiştir.
- Tezler kâğıdın tek yüzüne basılmalıdır, ancak sayfa sayısı 300'den fazla olan tezler BİRİNCİ BÖLÜM (Giriş)'den itibaren kâğıdın iki yüzüne de basılabilir. Tezin kâğıdın iki yüzüne de basılması durumunda *Sayfa Yapısı* ayarlarından *Sayfalar* sekmesinden *Normal* yerine *Karşılıklı Kenar Boşlukları* seçilerek sol kenardaki boşluğun her sayfada 3 *cm* olarak kalması sağlanmalıdır.

Kapak Sayfası

Kapak sayfası (ilk sayfa) aşağıdaki sıra takip edilerek *tek satır* aralığı olacak şekilde hazırlanmalıdır.

- Kapak sayfasının sayfa yapısı üstten 19 *cm*, alttan 4 *cm*, soldan ve sağdan 5,5 *cm* olacak şekilde ayarlanmalıdır.
- Tez adı *kalin*, *büyük harflerle* ve *ortalı* olarak yazılmalıdır. Tez adının öncesinde ve sonrasında 6 *nk* boşluk bırakılmalıdır.
- Tez yazarının adı *kalin*, *ilk harfi büyük*, *diğerleri küçük* ve *soyadının tamamı büyük harflerle*, *ortalı* olarak yazılmalı; öncesinde ve sonrasında 6 *nk* boşluk bırakılmalıdır.
- Tezin türü, yapıldığı ana bilim dalı ve yayım yılı alt alta gelecek şekilde *kalin*, *ilk harfleri büyük* ve *ortalı* olarak yazılmalı; öncesinde ve sonrasında 6 *nk* boşluk bırakılmalıdır.
- En alt satıra ise parantez içerisinde (Her hakkı saklıdır.) ifadesi *ortalı* ve *normal metin* olarak yazılmalıdır.
- Tez kapak sayfasında sayfa numarası yazılmamalıdır. Örnek kapak sayfası tasarımı için bk. [Ek-1](#).

İç Kapak

Tezin ikinci sayfası (iç kapak) aşağıdaki sıra takip edilerek *tek satır aralığı* ve *ortalı* olacak şekilde yazılmalıdır.

- Türkiye Cumhuriyeti ibaresinin “T.C.” biçimindeki kısaltmasından sonra; tezin yapıldığı üniversite, enstitü, ana bilim dalı ve bilim dalı alt alta “*tamamı büyük harflerle*” üst kenardan başlayarak yazılmalıdır. Öncesinde ve sonrasında 0 *nk* boşluk bırakılmalıdır.
- Tezin başlığının tamamı *büyük harflerle kalın* yazılmalı; öncesinde 84 *nk* ve sonrasında 6 *nk* boşluk bırakılmalıdır.
- Tezin İngilizce başlığı, Türkçe başlığın hemen alt satırına parantez içerisinde her sözcüğün *ilk harfleri büyük (of, on, in, at vb. sözcükler hariç)*; öncesinde 0 *nk* ve sonrasında 6 *nk* boşluk bırakılarak yazılmalıdır.
- Tezin türü; öncesinde 84 *nk*, sonrasında 6 *nk* boşluk olacak şekilde tamamı *büyük harflerle* yazılmalıdır.
- Tez yazarının adı; öncesinde 84 *nk*, sonrasında 6 *nk* boşluk bırakılarak *ilk harfi büyük, diğerleri küçük* ve *soyadının tamamı büyük harflerle* yazılmalıdır.
- Tez danışmanı bilgileri; öncesinde 84 *nk*, sonrasında 6 *nk* boşluk bırakılarak “Danışman: Unvan Ad SOYAD” biçiminde yazılmalıdır.
- İl adı (*ör.* Erzurum); öncesinde 150 *nk* (gerekirse sayfa altı boşluğa göre burası artırılıp azaltılabilir), sonrasında 6 *nk* boşluk olacak şekilde ilk harfi büyük diğerleri küçük harflerle yazılmalıdır.
- En alt satıra tezin bitirildiği ay ve yıl bilgileri; öncesinde 0 *nk*, sonrasında 6 *nk* boşluk olacak şekilde (*ör.* Ağustos, 2019) yazılmalıdır.
- Tezin iç kapak sayfasında sayfa numarası yazılmamalıdır. Örnek iç kapak sayfası tasarımı için bk. [Ek-2](#).

Kabul ve Onay Tutanağı Sayfası

Tezin üçüncü sayfası, Enstitü web sayfasından erişilebilen “KABUL VE ONAY TUTANAĞI” olacaktır. Kabul ve onay tutanağı sayfasında sayfa numarası yazılmamalıdır. Örnek KABUL VE ONAY TUTANAĞI için bk. [Ek-3](#). Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının 03.06.2020 tarih ve -E.32794 sayılı yazılarına istinaden tezin Ulusal Tez Merkezi Tez Otomasyon Sistemine yüklenecek nüshasında imzaların olmasına gerek yoktur. Ancak ciltlenen orijinal tez dosyasında ıslak imzalı “KABUL VE ONAY TUTANAĞI” olacaktır.

HATIRLATMA

- Jüri başkanı, tez danışmanı dışında en kıdemli jüri üyeleri arasından seçilir.

Etik ve Bildirim Sayfası

Tezin dördüncü sayfası, Enstitü web sayfasından erişilebilen “ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI” olacaktır. Bu sayfadan itibaren sayfa numarası yazımına başlanacaktır. Bu sayfadan başlayarak tezin birinci bölümüne kadarki sayfalar i, ii, iii, şeklinde numaralandırılmalıdır. Fakat aslında tezin ilk sayfası, KABUL VE ONAY TUTANAĞI sayfası olduğundan ve bu sayfada numara gösterilmediğinden sayfa no ‘ii’ şeklinde başlamalıdır. Örnek “ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI” için bk. [Ek-4](#).

Teşekkür

Tezin beşinci sayfasında TEŞEKKÜR metni yer almalıdır. Bu bölümde duygu yüklü ifadeler yerine teze katkı sağlayan kişi, kurum (TÜBİTAK, MEB vb.) ve kuruluşlara (BAP vb.) teşekkür edilmelidir. Örnek TEŞEKKÜR sayfası için bk. [Ek-5](#).

Öz ve Abstract Sayfaları

Tezin altıncı sayfasında (*sayfa numarası ‘iv’ olmalıdır*) ÖZ, sonraki sayfasında da ABSTRACT yer almalıdır. Öz ve Abstract sayfaları tek satır aralığı, paragraf öncesi 0 *nk* sonrasında 6 *nk* boşluk bırakılmalı ve her iki yana yaslı olarak yazılmalıdır. Öz ve Abstract, örnekte belirtildiği gibi yapılandırılmalıdır.

Öz’de *amaç* bölümünde araştırmanın amaç cümlesine yer verilir (Amaç cümlesi tezin ilgili yerlerinde aynı olmalıdır.). Daha sonra, *yöntem* bölümünde araştırmanın yöntemi, modeli; çalışmanın evreni ve örnekleme (veya çalışma grubu); uygulamanın nasıl yapıldığı; araştırmanın veri toplama aracı/araçları ve veri çözümleme teknikleri hakkında bilgi verilir. *Bulgular* bölümünde ise tezin temel bulguları genel hatlarıyla betimlenir. Son olarak da *sonuç* bölümünde bulgulara dayalı olarak ulaşılan temel sonuçlar ifade edilir.

Öz ve Abstract uzunlukları **anahtar kelimeler hariç en fazla 250 sözcük** olmalı ve metinlerinin altına araştırma konusuyla ilgili 3-6 anahtar kelimeler/keywords yazılmalıdır. Anahtar kelimelerin tamamı küçük harflerle yazılmalıdır. Örnek Öz ve Abstract için bk. [Ek-6](#).

- Öz ve Abstract sayfalarında tez başlığı ve metin için paragraflar öncesinde 0 *nk*, sonrasında 6 *nk* boşluk olmalıdır.
- Sayfanın en başındaki ÖZ ve ABSTRACT kelimeleri *büyük, kalın harflerle ve ortalı* yazılmalı ve BÖLÜM BAŞLIĞI biçiminde biçimlendirilmelidir.
- İkinci satıra tez türü (*ör. YÜKSEK LİSANS TEZİ / MASTER'S THESIS, DOKTORA TEZİ / DOCTORAL DISSERTATION*) *büyük, kalın harflerle ve ortalı* olarak yazılmalıdır.
- Üçüncü satıra tez adı *tamamı büyük harflerle, kalın ve ortalı* yazılmalıdır.
- Tez adının altındaki satıra tez yazarının adı ve soyadı *ilk harf büyük, diğerleri küçük ve soyadının tamamı büyük harflerle, ortalı ve kalın* olarak yazılmalı
- Alt satıra ise tezin bitirildiği 'ay-yıl, sayfa sayısı' yan yana olacak şekilde *kalın ve ortalı* yazılmalıdır.
- Öz ve Abstract tek sayfaya sığacak şekilde kısa tutulmalı ve 250 kelimeyi geçmemelidir.
- Öz ve Abstract'ta italik yazı tipi, tablo, şekil, grafik, kimyasal veya matematiksel formüller, semboller, alt veya üst simge (subscript, superscript), Yunan harfleri veya diğer standart olmayan simge veya karakterler kullanılmamalıdır.

İçindekiler

İçindekiler bölümü otomatik olarak oluşturulmalıdır. Tezdeki başlıklar, İÇİNDEKİLER bölümünde 3. alt başlık düzeyine kadar gösterilmelidir. İÇİNDEKİLER için bu kılavuzun *içindekiler* bölümü örnek olarak incelenebilir.

Tablolar Dizini

TABLolar DİZİNİ verilen örneğe göre otomatik olarak oluşturulmalıdır. Örnek TABLolar DİZİNİ için bk. [Ek-7](#).

Şekiller Dizini

ŞEKİLLER DİZİNİ verilen örneğe göre otomatik olarak oluşturulmalıdır. Örnek ŞEKİLLER DİZİNİ için bk. [Ek-8](#).

Kısaltmalar ve Simgeler Dizini

KISALTMALAR DİZİNİ verilen örneğe göre oluşturulmalıdır. Kısaltmalar yazılırken herkesçe bilinen (MEB, YÖK, GSB, TFF, SBF, t- testi, F-testi, n vb.) ifadelerin kısaltmaları yazılmayabilir. KISALTMALAR DİZİNİ örneği için bk. [Ek-9](#).

Öz Geçmiş

ÖZ GEÇMİŞ tezin en son sayfasına eklenmeli ve yazar hakkında kısa bir tanıtım sunmalıdır. Öz geçmişte yazarın öğrenim bilgileri yanında varsa önemli eserlerine de yer verilmelidir.

Başlık Düzeyleri

- Bölüm başlıklar; tamamı *büyük harflerle, kalın, ortalı, tek satır ve 12 punto* olacak şekilde yazılmalıdır (Örneğin; **BİRİNCİ BÖLÜM, İKİNCİ BÖLÜM** vb.). Bölüm başlıkları öncesinde 48 nk, sonrasında 24 nk boşluk bırakılmalıdır.
Başlıklar kesinlikle *numaralandırılmamalıdır*.
- **1. Düzey başlıklar** (ör. **Giriş, Bulgular** vb.); *paragraf girintisi olmadan ortalı, her sözcüğün ilk harfi büyük (bağlaçlar hariç), kalın ve tek satır aralık* olarak yazılmalı, paragraf öncesinde 0 nk sonrasında 24 nk boşluk bırakılmalıdır.
- **2. Düzey başlık:** Paragraf girintisi olmadan sola yaslı, kalın, tek satır aralığı, her sözcüğün ilk harfi büyük (bağlaçlar hariç), öncesinde ve sonrasında 12 nk boşluk olmalı
- **3. Düzey başlık:** Paragraf girintisi olmadan sola yaslı, kalın ve italik, tek satır aralığı, her sözcüğün ilk harfi büyük (bağlaçlar hariç) öncesinde ve sonrasında 12 nk boşluk olmalı.
- **4. Düzey başlık:** Normal cümle düzeninde, ilk satır soldan 1.25 cm içeriden, her sözcüğün ilk harfi büyük (bağlaçlar hariç), 1.5 satır aralığı, kalın ve nokta ile bitmeli, öncesinde 0 nk sonrasında 6 nk boşluk olmalı.
- **5. Düzey başlık:** Normal cümle düzeninde, ilk satır soldan 1.25 cm içeriden, her sözcüğün ilk harfi büyük (bağlaçlar hariç), 1.5 satır aralığı, kalın, italik ve nokta ile bitmeli öncesinde 0 nk sonrasında 6 nk boşluk olmalı.
- Başlık düzey örnekleri için bk. [Ek-10](#)'a bakınız.

Tablolar ve Şekiller

- Tablolarda dikey çizgi olmamalı, sadece sınırlı sayıda yatay çizgi olmalıdır.
- Tablo içerisindeki yazılar normal yazı boyutuyla aynı olmalıdır. Tablonun farklı sayfaya taşmaması veya biçiminin bozulmaması için yazı boyutu 9 puntoya kadar düşürülebilir.
- Yazı boyutunun düşürülmesine rağmen en fazla 2 sayfaya sığmayan tablolar, ya farklı tablolara bölünmeli ya da Ekler bölümünde verilmelidir.
- Tablolar ve şekiller, tezin başından itibaren sonuna kadar bölümlerden bağımsız olarak ardışık numaralandırılmalıdır (ör. Tablo 1, Tablo 2 ve Şekil 1, Şekil 2).
- Tablolarda ondalıkları veya basamakları ayırmak için nokta kullanılmalıdır.
- Tablonun numarası ve adı tablonun üzerinde verilmelidir.
- Tablonun başlığı paragraf girintisi olmadan soldan hizalı ve kalın yazılmalı, tablo adı, tablo başlığının yanında her sözcüğün ilk harfi büyük (bağlaçlar hariç), italik ve 12 punto olacak şekilde yazılmalıdır. Tablo başlığının öncesinde 6 *nk* sonrasında 6 *nk* boşluk bırakılmalı ve tek satır aralığı olmalıdır.
- Grafik, harita, fotoğraf, çizim, şema vb. her türlü görsel nesne şekil olarak adlandırılmalıdır.
- Şekiller de aynen tablo gösteriminde belirtilen kurallara göre verilmelidir.

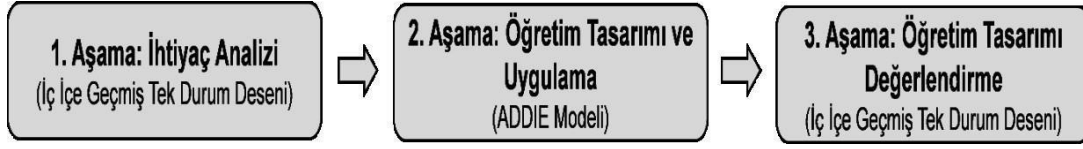
Örnek tablo.

Tablo 1. Öğrencilerin Sosyal Görünüş Kaygısı ve Bilinçli Farkındalık Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup *t* Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	X	Ss	T	p
Sosyal Görünüş Kaygısı	Kadın	503	31,30	12,63	-1,347	,178
	Erkek	497	32,46	14,34		
Bilinçli Farkındalık	Kadın	503	59,41	11,56	1,838	,066
	Erkek	497	58,01	12,59		

Örnek şekil.

Şekil 1. *Tasarım Tabanlı Araştırma Süreci*

GİRİŞ VE KURAMSAL ÇERÇEVE BÖLÜMLERİNİN YAZIMI

Tezin giriş bölümünde araştırmanın problem durumu ifade edilmelidir. Bu başlığın altına zorunlu olmadıkça yeni bir başlık eklenmemelidir. “Giriş bölümü, yayında anlatılan araştırmanın arka planındaki bilgilerin okuyuculara sağlandığı kısımdır. Amacı, araştırma için bir çerçeve oluşturmaktır, böylelikle okuyucular araştırmanın diğer araştırmalarla nasıl ilişkili olduğunu anlayabilecektir.” (Wilkinson, 1991, s. 96). Giriş bölümünde, yazar (Creswell, 1994, s. 42):

1. Konuyla ilgili olarak okuyucunun ilgisini çekmelidir.
2. Çalışmaya öncülük eden problemin temelini ortaya koymalıdır.
3. Çalışmanın, bilimsel alanyazının geniş içeriğindeki yerini belirlemelidir
4. Belirli bir kitleye ulaşmaya çalışmalıdır.

Araştırmanın Amacı

Tezin giriş bölümünde araştırma konusu tanıtılır, ilgili temel konu ve kavramlar irdelenir ve problem durum ortaya konulduktan sonra araştırmanın amacı yazılır. Araştırmanın amacı; çözümüne odaklanılacak problemin ne olduğunu içermeli ve araştırma sonucunda ulaşılması beklenenlerin ne/neler olduğunu işaret etmelidir. Genel olarak araştırma amacının ifade edilmesinden sonra, bu genel amacı gerçekleştirebilmek için cevap bulunması beklenen araştırma sorularına ya da test edilecek hipotezlere yer verilir.

Araştırmanın amacı; ortaya konulan problemi, belirtilen varsayımlar ve sınırlılıklar çerçevesinde çözecek nitelikte olmalıdır. **Amaç cümlesi yazılırken; çalışmanın evrenine, problemin mantığına ve değişkenlere yer verilmelidir.**

Örneğin:

- Bu araştırmanın amacı ilkokul dördüncü sınıf sosyal bilgiler dersinde eleştirel okuma etkinliklerinin öğrencilerin argüman kurabilme becerilerine, akademik başarılarına ve sosyal bilimlere karşı tutumlarına etkisini incelemektir.
- Bu araştırmanın amacı ilkokul ikinci kademedeki okuyan öğrencilerin matematik dersine karşı tutumları, matematik başarı düzeyleri ve cinsiyetleri arasındaki ilişkiyi incelemektir.
- Bu araştırmanın amacı yapılandırmacı yaklaşıma göre hazırlanmış bir bilgisayar destekli öğretim yazılımının, ortaokul sekizinci sınıf öğrencilerinin akademik başarıları üzerindeki etkisini araştırmaktır.
- Bu çalışmada Atatürk Üniversitesinde kurum kültürünün gelişimini etkileyen unsurların belirlenmesi ve kurum kültürünün çalışanların mesleki gelişimlerini ve yaşadıkları şehre bağlılıklarını nasıl etkilediğini incelemek amaçlanmaktadır.

Nitel çalışmalarda bir hipotezi test etmek ve sonuçları genellemek yerine; “Burada ne oluyor?” sorusunu cevaplamaya yönelik olarak seçilen olayın doğal veya yapay (veya simüle edilmiş) bir ortamda incelenerek barındırdığı işleyişlere yönelik mekanizmaların farklı yöntem, teknik ve veri kümeleriyle çeşitleme (triangulation) yapılarak gözlemlenmesinin amaçlanması söz konusudur.

Nitel araştırmalarda:

Örneğin çok başarılı bir öğretmen, okul veya öğrenci araştırmanın odağı olarak alınabilir ve burada meydana gelen özel durumların belirlenmesine yönelik bir çalışma yapılabilir. Burada amaç tüm başarılı okulların genel özelliklerini saptamak değil, özel durumu olduğu bilinen bir okulun bu özel durumunun belirlenmesine çalışmaktır.

Bazı araştırmacılar bilim dallarının (Türk dili ve edebiyatı, tarih eğitimi, coğrafya eğitimi, sosyal bilgiler eğitimi, eğitim sosyolojisi vb.) özelliği gereğince belgelere (dokümanlara) dayalı araştırmaları zorunlu kılmaktadır. Araştırmaların her zaman alan araştırması veya deneysel çalışma olması beklenmemekle birlikte özellikle doktora tez çalışmalarının ağırlıklı olarak deneysel (ampirik) çalışmalara odaklanması ve alanyazına yenilik getirecek türden olması beklenir. Ancak doküman incelemeye dayalı çalışmalarda da Kış Sporları ve Spor Bilimlerinde nitel araştırma yöntemlerinde başvuru güvenirlilik-geçerlik

çalışmalarının yapılması gerekmektedir. Bu tür araştırmalarda yine eğitim bilimsel terminoloji ve özellikle yöntembilim kurallarına uyulması beklenmektedir.

Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi

Tezin bu bölümünde araştırmanın dayandığı kuramsal ya da kavramsal çerçeveye dayalı olarak araştırmanın önem ve gerekçesi açık ve net bir şekilde ifade edilmelidir.

- Bu kapsamda araştırmanın **önemi** ve **niçin gerekli olduğu** ortaya konulur. Araştırmanın önem ve gerekçesi yazılırken araştırma sonucunda elde edilmesi beklenen yeni bilgilerin; a) var olan bir sorunun çözümüne ne yönde ve nasıl bir katkı sağlayabileceği, b) mevcut uygulamaları nasıl daha da iyileştirebileceği, c) mevcut bilgilerin üzerine yeni bilgi olarak ne katabileceği, d) politika yapıcılar veya uygulayıcılara nasıl yol gösterici olabileceği gibi konular üzerinde durulabilir. Önem ve gerekçe yazılırken diğer araştırmacıların destekleyici ifadelerine de yer verilebilir.
- Bir araştırmaya niçin ihtiyaç olduğunu belirtmenin diğer bir yolu ise **zaman içerisinde araştırma felsefesi, kuram, yöntem veya tekniklerin** ortaya çıkmasına bağlı olarak araştırmaların yeniden yapılması ihtiyacını belirtmektir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Hemen her araştırma belirli sınırlılıklara sahiptir. Araştırmacının, çalışmasını sınırlayan bütün faktörleri rapor etmesi gerekir. Sınırlamalar **kavramsal (tanımsal)** ve **yöntemsel** olmak üzere iki grupta ele alınabilir. Kavramsal ya da tanımsal sınırlılıklar genel terimlerin kullanılmasından ve açıkça tanımlanmamasından kaynaklanır. Başarı, öğrenme, motivasyon, şahsiyet, zekâ gibi kavramlar bu türdendir. Araştırmacı kendi çalışmasında bu kavramları hangi anlamda kullandığını tanımlamalıdır. Bazı araştırmacılar kendi terminolojilerini kullanma ihtiyacı duyabilirler. Gerekli tanımlamaların yapılması hâlinde buna izin verilir.

Yöntemsel sınırlılıklar **araştırmanın yapılışını ve yorumlarını** etkileyen sınırlılıklardır. Bu faktörler araştırmanın deseninde, örneklemin alınmasında, veri toplama araçlarının geliştirilmesinde, veri toplamada, verilerin analizinde kendisini gösteren faktörlerdir.

Varsayımlar

Varsayım **doğru olarak kabul edilen bir fikri temsil eden ifadedir**. Araştırmacının değiştiremediği ve sonuçları etkileyebileceği düşünülen durumlar varsayım olarak ifade edilebilir. **Varsayımlar yazılırken her ifadenin savunulabilirliğine de dikkat edilmesi gerekir**. Savunma; mantık, objektif veriler ya da otorite kaynaklara dayandırılmalıdır.

Bunlardan en az biri sağlanmadıkça bir varsayım savunulamaz ve bu nedenle de kabul edilemez. Araştırmacı kendi yaptığı, yapması gerektiği veya yapılabilecek şeyler için varsayımda bulunmamalı, **kendisinin yapamadığı ancak araştırmasını etkileyebilecek durumlar** için varsayımda bulunmalıdır. Varsayımlar dikkatle belirlenmeli ve yapılabilecek muhtemel hataların da farkında olunmalıdır.

Terim ve Tanımları

Bu bölümünde tezde kullanılan fakat anlamı belirsiz ya da açık olmayan terimlerin işlevsel (operasyonel) veya kuramsal tanımları yapılır. Eğer bir araştırmada yer alan bütün önemli değişkenler, özellikle de bir araçla ya da bir araç kombinasyonu ile ölçülüyorsa bu değişkenler dikkatli bir şekilde tanımlanmalıdır.

Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Bu başlık altında öncelikle araştırma ile ilgili kuramsal çerçeve oluşturulmalıdır. Kuramsal çerçevede, araştırma konusu ile ilgili kuram, ilke ve özellikler genelden özele doğru bir yaklaşım içerisinde açıklanmalıdır. Gerekli kadar alt başlıklandırma yapılabilir.

İlgili araştırmalar kısmında ise tez konusu ile ilgili alanyazına yönelik yapılan ön inceleme sonucunda elde edilen alanyazın derlemesi verilmelidir. Alanyazındaki mevcut durum ve araştırma ihtiyacı açıkça ortaya konulmalıdır. Bu kısım **alanyazının paragraf paragraf ham bir özetlemesi şeklinde kesinlikle olmamalıdır**. Alanyazında yer alan benzerlikler, farklılıklar, çelişkiler vb. ortaya konulmalı ve yapılması planlanan araştırmaya yönelik ihtiyaç açık bir şekilde belirtilmelidir.

UYARI

Alanyazının derlenmesi özetlerin alt alta yazılması değil daha önce yapılan çalışmalar arasındaki ilişkilerin, benzerliklerin ve farklılıkların ortaya konulmasıdır.

Alanyazın derleme yazılırken konunun genel yapısı ile ilgili olan çalışmalar önce, konuya daha özgü olan çalışmalar sona doğru ve araştırma amaçlarından hemen önce tartışılmalıdır. Alanyazın derleme hem problemin açıklanmasında hem de kuramsal çerçevenin ortaya konulmasında kısa bir özetle ve ifade ettiği anlamın açıklanması ile son

YÖNTEM BÖLÜMÜNÜN YAZIMI

Bu bölümde araştırmada temel alınan bilimsel yaklaşım ve araştırma modeli/deseni açıklanmalı; örneklem seçimi, öğrenme ortamı, materyali geliştirme süreci, veri toplama araçları ve bu araçların geçerlik ve güvenilirliği, uygulama süreci, veri toplama ve analizi süreci detaylı bir şekilde sunulmalı; çalışmanın geçerlik ve güvenilirliği için alınan önemler vurgulanmalıdır.

Araştırma Yöntemi ve/veya Deseni ve/veya Modeli

Bu başlık altında, araştırmada kullanılan yöntem/desen/model ifade edilerek ilgili yöntemin seçilme gerekçesi verilmeli, araştırma problemi ve/veya araştırma sorularıyla ilişkisi alanyazına dayalı olarak ifade edilmelidir. Yöntem ile ilgili temel terimler birçok eserde farklı şekillerde ifade edilebilmektedir. Bu yüzden seçilen yöntem/desen/modele ilişkin açıklamalarda yararlanılan kaynaklara atıfta bulunulmalıdır. Araştırmanın yöntem/desen/modeli yazılırken APA Yayın Kılavuzu'ndan (APA, 2015, s. 53-57) faydalanılabilir.

Evren ve Örneklem/Çalışma Grubu/Katılımcılar

Bu başlık altında araştırmada yer alan grubun/materyalin seçilme sürecine ilişkin bilgilere ve grubun/materyalin temel özelliklerine ilişkin ayrıntılara yer verilmelidir. Araştırma yaklaşımına bağlı olarak evren ve örneklem/çalışma grubu/çalışma materyali/çalışma belgesi/denekler başlıklarından araştırmanın hedef kitlesine/materyaline uygun olanı seçilmelidir.

Araştırma nicel yöntemlere dayalı bir şekilde yapılıyorsa “Evren ve Örneklem” kullanılabilir. Ancak **nicel** yaklaşım altında yer alan **deneysel desenlerde** Evren ve Örneklem yerine “**Çalışma/Araştırma Grubu**” ifadesinin kullanılması daha uygun olacaktır.

UYARI

- Çalışma grubu katılımcıları detaylı olarak betimlenmelidir. Ancak etik kurallara uygun olarak katılımcıların gizliliğinin korunması hakkı gözetilmelidir.

Araştırma **nitel** yaklaşıma dayalı olarak yapılırsa “**Katılımcılar**” ifadesi kullanılabilir. Ancak bu yaklaşıma uygun olarak farklı modeller kullanılacaksa ve bu modeller daha çok

belgelerin/ dokümanların incelenmesi şeklinde ise “**Araştırma Veri Kaynakları**”, “**Çalışma Materyali**”, “**Çalışma Belgesi**” gibi başlıklarda kullanılabilir.

Araştırmada **karma** yaklaşım kullanılmışsa, araştırma yapılan grup ya da doküman/belgelere ilişkin iki aşamalı bir yol izlenmelidir. **Nicel verilerin** elde edildiği grup için “**Evren ve Örneklem**” ya da “**Çalışma Grubu**” başlıklarından biri seçilebilir. **Nitel verilerin** elde edildiği grup/dokümanlara ilişkin “**Katılımcılar/Araştırmanın Veri Kaynakları**” gibi başlıklardan biri seçilebilir.

Veri Toplama Teknikleri/Araçları

Araştırma sorularına uygun ölçme ve veri toplama teknikleri/araçları ayrıntılı olarak bu başlık altında tanıtılmalıdır. Araştırma sürecinde birden fazla veri toplama tekniği/aracı kullanılıyorsa her biri ayrı ayrı alt başlıklarda sunulmalı, araştırma soruları ile veri toplama araçları arasındaki ilişkiler ifade edilmelidir. Bu çerçevede, hangi tür verilere ihtiyaç duyulduğuna, hangi değişkenin hangi ölçme aracıyla ölçüldüğüne ilişkin bilgilere yer verilmelidir. Veri toplama araçlarının geliştirilme/uyarlama süreci, puanlaması ve yorumlaması ile ilgili bilgiler ayrıntılı bir şekilde verilmelidir. Araştırmada kullanılacak hazır veya uyarlanmış veri toplama araçları ile ilgili izin alınması gerekiyorsa, araştırmacı izin alma ile ilgili işlemleri yapmak zorundadır. Bu konuda hukuki sorumluluk araştırmacıya aittir.

Süreç/Uygulama

Uygulayıcıların ve başka araştırmacıların benzer çalışmalar yapabilmesi için araştırmanın gerçekleştiği uygulama ve veri toplama süreci detaylandırılmalıdır. Ayrıca araştırma sürecinde kullanılan materyallerin/ortamın analiz aşamasından, değerlendirme aşamasına ve son hâlinin verilmesine kadar olan tüm süreçler (analiz, tasarım, geliştirme pilot uygulama, değerlendirme ve son ürün) ayrıntılı olarak betimlenmelidir. Materyal/ortam geliştirme süreci varsa bu süreçte yaşanan aksaklıklar ve yaşanan sorunların üstesinden nasıl geldiği, materyallerin oluşturulmasında temel alınan eğitsel unsurlar, bilgi ve materyal türüne karar verme, geliştirilen materyallere yönelik uzman değerlendirmesi ve pilot uygulama süreci de açıklanmalıdır. Verilerin nerede, nasıl, ne zaman ve ne kadar sürede, uygulama sürecinden ne kadar önce veya sonra toplandığı, uygulayıcı sayısı, etik kuralara uygunluğu için alınan önlemler ifade edilmelidir.

Veri Analizi

Araştırma sorularına cevap olabilecek ve/veya denencelerin test edilmesinde kullanılan nitel ve nicel bulgular için uygulanacak analiz teknikleri bu başlık altında ayrıntılı olarak açıklanmalıdır. Hangi araştırma sorusu/hipotezi için hangi analizin yapıldığı tek tek belirtilmelidir. Eğer kullanılmışsa istatistiki tekniklerin varsayımlarının karşılanma durumu, araştırma problemine nasıl çözüm sağlayacağı belirtilmelidir. Eğer nitel veri analizi kullanılmışsa analiz sürecinde temel alınan analiz teknikleri de ayrıntılı olarak açıklanmalı, tema ve kodların oluşturulma süreci betimlenmelidir.

Araştırmacı Rolü

Araştırmacı yanlılığını azaltmak için çalışmalarda araştırmacı rolünün açıkça belirtilmesi önemlidir. Bu nedenle varsa materyal ve veri toplama aracı geliştirme, asıl uygulama öncesi, uygulama sırası, uygulama sonrası, veri toplama süreçleri boyunca araştırmacının hangi aşamalarda, ne kadar ve hangi sıfatlarla yer aldığı, ne tür görevlerde bulunduğu ifade edilmelidir.

Geçerlik ve Güvenirlik

Çalışmaların niteliğini artırmak için araştırma yöntemine göre değişiklik gösteren çeşitli geçerlik ve güvenirlik önlemlerinin alınması gerektiği alanyazında vurgulanmaktadır. Ancak geçerlik ve güvenirlik kavramları birbiriyle iç içe olduklarından bazı önlemlerin hem geçerliği hem de güvenirliği etkilediği görülmektedir. Bu nedenle araştırma yaklaşımına göre hangi geçerlik güvenirlik önlemlerinin alındığı detaylandırılarak sunulmalıdır. Yapı geçerliği, iç ve dış geçerliği, güvenirliği artırmak için yapılanlar, sınırlılıklar, yaşanan aksaklıklardan kaynaklanan sorunların nasıl giderildiği açıklanmalıdır.

BULGULAR, SONUÇ VE TARTIŞMA BÖLÜMÜNÜN YAZIMI

Bulgular

Bu bölümde, araştırmanın soruları/hipotezleri doğrultusunda, veri toplama araçlarından elde edilen veriler üzerinde yapılan analiz sonuçları ayrıntılı olarak açıklanır. Araştırma yöntemi ne olursa olsun, bu bölümde elde edilen bulguların mantıklı bir sıra izlemesi gerekmektedir. İstatistiksel veya niteliksel analiz sonuçlarını ortaya koymanın bir yolu; bulguların, çalışmanın amaçları veya hipotezleri etrafında organize edilmesidir. Araştırmada

belirlenen her araştırma sorusu veya hipotez bulgular bölümü içerisinde ayrı bir alt başlık olarak ele alınmalıdır.

Bulgularla ilgili bölüm oluşturulurken her bir araştırma sorusu ve/veya hipotezle ilgili tablo veya şekiller oluşturulabilir. Ancak bu tablo ve şekiller basit, sade ve anlaşılır olmalıdır. Tablo şeklinde gösterilen bilgiler metin olarak da ifade edilebilir.

ÖRNEK

İstatistiksel bir bulgu tablo ile birlikte aşağıdaki şekilde verilebilir.

Bağımsız gruplar için t testi sonuçları, $t(88) = 2.579$; $p < .05$ iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğunu göstermiştir.

Tablolar metinle bütünleştirilmesinin yanında tek başlarına anlaşılacak şekilde tasarlanmalıdır (APA, 2015, s. 165). Tablo ve şekiller açıklanırken önemli olanlar vurgulanmalıdır. Bütün detayların ele alınması asıl verilmek istenenden uzaklaşmaya yol açabilir. Burada kullanılan tablo, şekil, grafik vb. görseller mutlaka kurallara uygun olmalıdır. Eğer gerek görülürse ham veri tabloları ekler bölümünde verilebilir (bk. APA, 2015, s. 161-202).

Analizi yapılan veriler sayısallaştırılarak sunulmadan önce hangi probleme ilişkin veri olduğuna ve hangi istatistik yöntemle analiz edildiğine ilişkin bilgi verilmelidir. Tablo sunulurken, tablo verilmeden önce tabloya giriş ifadesi yazılır, tablonun altına da “Tablo. ’da görüldüğü gibi.....vb.” şeklinde tablodan çıkış ifadesi yazılır. Tablo açıklamalarında, tablo numarası mutlaka belirtilmelidir (bk. APA, 2015, s. 164). “Yukarıdaki tablo”, “aşağıdaki tablo” gibi ifadeler kullanılmamalıdır.

ÖRNEK

Tablo 25. Katılımcıların İş Stresi Düzeylerinin Spor Yapma Süresi Değişkeni ile Karşılaştırılması

İş Stresi	Spor Yapma Süresi	$\bar{X}$	Ss	F	P
	1 saat ve altı	29,12	6,45	,827	,440
	2-4 saat arası	30,96	7,49		
	5 saat ve üzeri	29,60	5,73		

Tablo 25'e göre katılımcıların haftalık spor yapma süreleri ile iş stresi değişkeni arasındaki p>,05 anlamlılık seviyesinde istatistiki açıdan anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür.

Bulgular, önce elde edildiği şekli ile olduğu gibi sunulmalı, yoruma yer verilmemelidir. Yorum ayrı paragraf hâlinde sunulmalıdır. Yorumda hipotezin niçin reddedildiği veya doğrulandığı, bulguların başka araştırmaların bulgularıyla örtüşüp örtüşmediği nedenleriyle ortaya konulmalıdır. Bulguların sunumunda araştırmacının beklentileri ve öznel yargıları değil, problemin çözümü için elde edilen bulgular ön planda tutulmalıdır.

UYARI

- Bu bölümde araştırma raporunun gidiş süreci veya araştırmacı/danışmanların istekleri doğrultusunda iki şekilde verilebilir:
- Birincisi, bulgular yalın hâliyle burada verilip izleyen 5. bölümde tartışma ve sonuca gidilebilir.
- İkincisi ise, bulguların bu bölümde yorumlanarak verilmesidir.
- Bu iki uygulama şekline hangisinin seçileceğine danışman ve araştırmacı birlikte karar vermelidirler.

Bulgular bölümünün sonunda, araştırmadan elde edilen kayda değer bulguların özeti ile yorumları verilirse araştırma daha açık, anlaşılır ve önemli bulguları vurgulayıcı şekilde ifade edilmiş olur.

Yukarıda söylenenler ağırlıklı olarak nicel çalışmalar içindir. Benzer yollar nitel çalışmalar için de geçerlidir. Nitel bir çalışmada da bulgular, araştırma soruları veya amaçları çerçevesinde organize edilmelidir. Eğer bir dizi durum belirleme çalışması yapılıyorsa, her bir

durum için ayrı bir bölüm oluşturulmalıdır. Nitel çalışmalarda kullanılan dil oldukça önemlidir ve kullanılan alanyazının hem çok zengin hem de iyi sentez edilmiş olması gerekir. Hatta yazılanların meslektaşlar ve diğer ilgililerden de notlar ve görüşler alınarak tekrar tekrar yazılması gerekebilir. Verilen dönütlerde bulguların yeterli şekilde detaylı olup olmadığı, basit düşünce ve kavramların önemli olanlardan ayrılıp ayrılmadığı, araştırmacının bakış açısının bilimsel olup olmadığı, farklı kaynakların kullanılıp kullanılmadığı konularına ışık tutulmalıdır.

Nitel araştırmalar, araştırma sorusunun belirlenmesinden analiz aşamalarına kadar tüm aşamalarda esneklik taşıyan bir yapı sergilemektedir. Bu nedenle “örnek” olarak nitelenebilecek bir formatın sunulması çok olası değildir. Ancak yine de bulguların sunumunda izlenmesi gereken bazı noktalar söz konusu olabilmektedir:

- Yazılı yanıtlardan ya da doküman örneklerinden kesitler sunulacaksa orijinalliği bozulmaksızın sunulmalıdır (örneğin, tarama yapılarak).
- Görüşme ve video dökümlerindeki etkileşimlerden örnek kesitlerin sunumu sırasında, sözel ifadelerin yanı sıra sözel olamayan ifadelere de (duraksama, gülme, sinirlenme, yüksek sesle/fısıltı ile konuşma gibi) yer verilmelidir. Bu amaçla kullanılacak işaretlemeler bulguların giriş bölümünde sunulmalıdır.
- Görüşmeden ve video çekiminden bir kesit sunulurken görüşmenin/video kaydının kaçınıcı dakikası ve saniyesinden kesit sunulduğu ifade edilmelidir.
- Doküman ve günlüklerden örnek kesitler sunulurken sayfa numaraları verilmelidir

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu bölümde, araştırma soruları/hipotezleri tek tek belirtilerek, yapılan analizlerle ulaşılan sonuçlar ayrıntıya girilmeden yargı ifadeleri şeklinde yazılır.

ÖRNEK

- Araştırmanın 1. alt amacı ile ilgili yapılan analizler sonucunda, okul öncesi eğitime devam eden 4-6 yaş arası çocukların duygu düzenleme ve sosyal becerileri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre çocukların duygu düzenleme becerileri arttıkça sosyal becerileri de artmaktadır.

Yargı ifadeleri ile ilgili içerik ve sıralama, araştırmanın soruları/hipotezleri ile uyumlu olmalıdır.

UYARI

- Araştırmanın sorularında/hipotezlerinde bulunmayan yargı ifadelerine yer verilmemelidir.
- Bu bölümde, aritmetik ortalama, frekans, yüzde, p değeri vb. gibi sayısal değerlere yer verilmemelidir.
- Bu bölümde, tablo numaraları ve ayrıntılarına ilişkin bilgilere yer verilmemelidir.

Eğer tartışma bu bölümde yapılacak ise, bulgular araştırma soruları/hipotezleri çerçevesinde konuya bağlı olarak sorular/hipotezler ya tek tek gruplanarak ya da mantıksal bütünlük korunarak bir bütün hâlinde tartışılmalıdır.

UYARI

- Danışmanların, tez araştırması sonucunda elde edilen verileri raporlama şekli farklılaşabilir. Bu bakımdan, “tartışma” bu kısımda araştırmanın sonuçlarıyla birlikte ve ilgili alanyazına dayalı olarak yapıp, en sonda öneriler verilebilir. Ya da tartışma bir önceki bölümde bulgulara dayalı olarak birleştirilerek verilebilir, bu kısımda sadece sonuç ve önerilere yer verilebilir. Bu esneklik tez danışmanı ve öğrencilerin yaklaşım tarzına bağlıdır.

UYARI

Tartışma yapılırken:

- Araştırmanın hipotezleri/soruları belirtilir.
- Bu çerçevede araştırmadan elde edilen bulgu, sayısal değerler verilmeden ifade edilir.
- Ardından, bununla ilgili diğer araştırma sonuçları verilerek mukayese yapılır.
- Benzerlik ve farklılıkların neler olduğu, nedenleri, alana yansımaları kuramsal çerçevede değerlendirilir.
- Tartışma bölümünde, araştırmanın konusu/problemi ile ilgili çerçeve dikkate alınarak ilişkili açıklamalara yer verilir.
- Araştırmacı, özgün sentez ve yorumlarına bu bölümde yer vermelidir.
- Bulgular doğrultusunda, araştırmanın güçlü ve/veya desteklenmesi gereken yönlerinden söz edilmelidir.
- Diğer araştırma bulgularından söz edildiğinde mutlaka kaynak gösterilmelidir.

Öneriler yazılırken, araştırma soruları/hipotezleri çerçevesinde elde edilen bulgular dikkate alınarak öneriler ortaya konur. Öneriler toplu hâlde verilebileceği gibi anlaşılabilirlik

açısından “Uygulayıcılara Yönelik Öneriler” ve/veya “Araştırmacılara Yönelik Öneriler” olmak üzere iki bölümde de ele alınabilir.

UYARI

- Öneriler; araştırmadan elde edilen bulgulara dayalı olarak yazılmalıdır. Araştırma bulgularına dayanmayan ve bulgularla ilişkili olmayan önerilere yer verilmemelidir.
- Genel ve temenni şeklinde önerilere yer verilmemelidir (*ör.* Bulgularda hizmet içi eğitim alan ve almayan öğretmenlerle ilgili bir karşılaştırma yok ise, önerilerde “öğretmenlere hizmet içi eğitim verilmelidir.” şeklinde bir öneri çok genel ve bulgulara dayanmayan bir öneri olur.)
- Önerilerin hangi kuruma yönelik olduğu, çözüm olarak neyi ortaya koyduğu açıkça belirtilmelidir.
- Birbirinin tekrarı sayılabilecek nitelikteki önerilere yer verilmemelidir.

KAYNAKÇA VE ATIF YAZIMI

Kaynakça yazımında APA 7 yazım kılavuzu esas alınmıştır.

Kaynakların Dizilişi ile İlgili Genel İlkeler

Kaynakça listesinin hazırlanmasında aşağıdaki kurallar dikkate alınmalıdır:

1. Metin içerisinde atıf verilen tüm kaynaklara kaynakça listesinde yer verilmelidir.
2. İkinci ve daha sonraki satırlar (asılı satır), tek satır aralıkları ile bir tab (1.25 cm) içeriden başlamalıdır. Paragraf ayarları normal metinde olduğu gibi paragraf öncesi 0 *nk* sonrası 6 *nk* boşluk bırakılmalıdır
3. Kaynaklar arasında sadece paragraf boşluğu (fazladan bir satır boşluk değil!) bırakılmalıdır.
4. Makale adı yazılırken normal tümce düzeninde yazılmalıdır. Yani ilk sözcüğün ilk harfi büyük diğer sözcükler küçük harfle yazılmalıdır. Özel isimler varsa o sözcüklerin ilk harfleri büyük yazılmalıdır.
5. Kaynak listesinde dergi adı verilirken kesinlikle kısaltma kullanılmamalıdır (ör. Education yerine Edu., Science yerine Sci. veya Journal yerine J. kullanılmamalıdır).
6. İlk yazarın soyadının baş harfine göre yazarlar arasında alfabetik bir düzen oluşturulmalıdır.

Özel durumlar için aşağıdaki kurallar uygulanmalıdır:

- Alfabetik sırayı yazarların soyadına göre düzenleyiniz. Soyad/Ad biçimi pek çok Batı ülkesinde yaygın olarak kullanılmakla birlikte pek çok doğu ülkesinde yaygın değildir. Bir ismin doğru biçiminin ne olduğundan emin değilseniz, hangi biçimi tercih ettiğini yazarın kendisine sorunuz ya da en çok kullanılan biçimi bulmak için yazarın daha önceki yayımlarına bakınız (ör. Chen Zhe, Birleşik Devletler’de Zhe Chen olarak yayımlanmış olabilir).
- Harf sırasını takip ederek alfabetik bir sıra oluşturunuz. Ancak unutmayınız ki, ince farklarla isimler birbirlerinin önüne geçebilir. Örnek olarak, alfabe sıralamasında Brown, J. R., Browning, A. R.’nin önüne geçer.
 - Singh, Y., Singh Siddhu, N.’nin öncesinde gelir.
 - Lopez, M. E., Lopez de Molina, G.’nin öncesinde gelir.
 - Ibn Abdulaziz, T., Ibn Nidal, A. K. M’nin öncesinde gelir.

- Girard, J.-B., Girard-Perregaux, A. S. 'nin öncesinde gelir.
 - Vi Ilafuerte, S. A., Villa-Lobos, J. 'nin öncesinde gelir.
 - Benjamin, A. S., ben Yaakov, D. 'nin öncesinde gelir.
7. M, Mc veya Mac gibi ön isimleri okunduğu gibi değil, yazıldığı biçimi ile alfabetik sıralamaya sokunuz. Mac Arthur, McAllister'ın ve MacNeil de M'Carthy'nin öncesinde gelir.
8. Tek yazardan alınan birden çok kaynak mevcutsa, sıralamayı en eskisi ilk olarak verilecek şekilde baskı yılına göre düzenleyiniz:
- Kıyıcı, F. (2014).
- Kıyıcı, F. (2016).
9. Tek yazarlı kaynakça, aynı yazarın içinde bulunduğu çok yazarlı bir kaynakçadan önce gelir:
- Ozan, C. (2016).
- Ozan, C., & Kıncal, R. Y. (2014).
10. Eğer ilk yazar aynı kalıyor ve ikinci ya da üçüncü yazarlar değişiyorsa, ikinci yazarın soyadına göre alfabetik sıralama yapılır. Eğer ikinci yazarlar da aynıysa üçüncüye bakılır ve böyle devam edilir.
- Boockvar, K. S., & Burack, O. R. (2007).
- Boockvar, K. S., Carlson LaCorte, H., Giambanco, V., Friedman, B., & Siu, A. (2006).
- Hayward, D., Firsching, A., & Brown, J. (1999).
- Hayward, D., Firsching, A., & Smigel, J. (1999).
11. Eğer yazarların tümünün aynı olduğu çalışmalar kaynak olarak verilecekse, sıralama için baskı yılı kullanılır:
- Kıyıcı, F., & Dilekçi, Ü. (2014).
- Kıyıcı, F., & Dilekçi, Ü. (2015).
12. Aynı yazar veya yazarların aynı senedeki çalışmaları kaynak olarak verilirken, çalışmaların ismi alfabetik sıralamaya sokulur. Ama İngilizce kaynaklarda A veya The artikelleri göz önünde bulundurulmaz. Ayraç içine, senenin yanına kaynakça sırasına göre – a, b, c gibi-küçük harfler yazılmalıdır:

Kıyıcı, F., & Tozoğlu, E. (2016a). Biçimlendirici...

Kıyıcı, F., & Tozoğlu, E. (2016b). Öğretmenlerin...

13. Aynı soyadlı yazarların sıralaması, isimlerinin baş harfi dikkate alınarak yapılmalıdır:

Tozoğlu, E. (2015).

Tozoğlu, Z. (2013).

Not: Metin içinde atıf yaparken yazarın soyadıyla birlikte isminin baş harflerini den alıntılara ekleyiniz. Ör. F. Kıyıcı'ya (2013) göre ...

14. Kaynakçada soyadı aynı olan farklı yazarlar bulunuyorsa ve yazarların isimlerinin baş harfleri aynıysa, yazarların isimleri köşeli ayraç içinde tam olarak verilebilir:

Janet, P. [Paul]. (1876). La notion ...

Janet, P. [Pierre]. (1906). The pathogenesis...

Metin içinde

(Paul Janet, 1876)

(Pierre Janet, 1906)

15. Eğer yazarın isminde kısa çizgi kullanılmışsa kısa çizgiyi kaynakçada da kullanınız (ör. Jean-Baptiste Lamour için Lamour, J.-B.).

16. Çift soyadlı yazarlarda hem kaynakçada hem de metin içinde soyadları arasında tire işareti kullanınız.

Ulu-Vural, İ. (2020). A Phenomenological....

Metin içinde

(Evin-Gencel, 2020)

Alıntı ve Açıklama Yapmak

Bir Kaynaktan Doğrudan Alıntı Yapmak

Bu tanıma, başka bir yazarın çalışmasından ya da size ait eski bir çalışmadan doğrudan alınan sözcüklerle, bir test maddesinden ya da katılımcılara verilen sözlü talimatlardan alınan materyaller girmektedir. Alıntı yaparken her zaman, yazarı, yayım yılını ve alıntının yapıldığı sayfa numarasını, sayfa numarası yoksa paragraf numarasını belirtiniz ve ayrıntıları kaynakça listesinde tam olarak gösteriniz. Kırk sözcükten az olan alıntılar tırnak içine alınarak metnin içinde yer alabilir. Alıntı, cümlelerin ortasında yer alıyorsa pasajı tırnak işareti ile sonlandırıp

tırnak işaretinin hemen ardında ayraç içinde kaynağı yazınız ve cümleye devam ediniz. Eğer cümlelerin akışı gerektirmiyorsa, başka noktalama işareti kullanmayınız.

ÖRNEK

- Bu sonuçları yorumlarken, Robbins vd. (2003) “terapistler, bırakılma durumda istemeden de olsa, ergenin ihtiyaçlarını ya da kaygılarını tam olarak karşılamayabilirler” (s. 541) diyerek katkıda bulundular.

Alıntı, cümlelerin sonunda yer alıyorsa, alıntı yapılan pasajı tırnak işareti ile kapatınız, tırnak işaretinin hemen ardından ayraç içinde kaynağı yazınız ve ayraçın sonuna nokta veya başka bir noktalama işareti koyarak bitiriniz.

ÖRNEK

- Bu konuda kafa karışıklığına sebep olan şey, palyatif bakım sırasındaki rollerin doğasıdır, “tıbbi gereksinimler tıp alanındaki görevlilerce karşılanır; tıbbi olmayan ihtiyaçlar ise ekipteki herhangi birisi tarafından karşılanabilir” (Csikai & Chaitin, 2006, s. 112).

Eğer alıntıda 40 ya da daha fazla sözcük kullanılmışsa bu alıntıya metin içinde ayrı bir blok olarak yer veriniz ve tırnak işareti kullanmayınız. Bu tür bir blok alıntıyı yeni bir satırdan başlatınız ve sayfanın sol kenarıyla blok arasında yaklaşık 1.25 cm bir boşluk bırakınız (yeni paragraf girintisi ile aynı seviyede olmalıdır). Alıntının içerisinde birden fazla paragraf varsa, her ilave paragrafın başını 1.25 cm içeriden başlatınız. Bütün alıntıyı tek satır aralığı ile yazınız blok alıntının en sonuna noktayı koyduktan sonra ayraç içinde alıntı yapılan kaynağı, sayfa veya paragraf numarasını yazınız.

ÖRNEK

Bazıları bu fikre karşı çıktılar:

Aynı anda, aynı yerde bulunmak bütün grup üyeleri arasında samimi bir etkileşim olmasını gerektirmez. Bir ritüeli gerçekleştirmek ya da bir olayı kutlamak için aynı yerde, bir araya toplanan yüzlerce, hatta binlerce kişiyi düşünün. Bu ortamlarda, katılımcılar grubun görsel tezahürünü yaşayıp, fiziksel olarak bir arada olsa da çevrelerindeki kişilerle doğrudan, samimi bir bağlantı kurma şansları grubun büyüklüğüne bağlıdır (Purcell, 1997, ss. 111-112).

Alternatif olarak, alıntı yapılan kaynak, blok alıntıdan önceki cümlede yer alıyorsa (Örneğin, “1997’de, Purcell bu görüşe şöyle karşı çıktı...” gibi), alıntının sonunda sadece sayfa veya paragraf numarasının yer alması yeterlidir.

Açıklama Yapmak

Bir başka çalışmada yer alan bir fikri açıklama yaparak ifade ederken veya ona atıfta bulunurken, sayfa veya paragraf numarası vermeniz iyi olacaktır. Böylece, konuya ilgi duyan okuyucuları, söz konusu pasajı uzun ve karmaşık bir metnin içinde aramak zahmetinden kurtarmış olursunuz.

İkincil Kaynaklar (Aktaran)

İkincil kaynakları az miktarda kullanmaya özen gösteriniz ve bu kaynakları sadece orijinal çalışmanın baskısı tükenmişse, normal yollarla bu kaynaklara ulaşamıyorsa ya da kaynakların İngilizcesi mevcut değil ise kullanınız. İkincil kaynakları da kaynakça listesinde gösteriniz. Metinde orijinal çalışmayı belirtip ikincil kaynak için bir ibare koyunuz. Örneğin, eğer Allport’un çalışması Nicholson’ın çalışmasında geçiyorsa ve siz Allport’un çalışmasını okumadıysanız, Nicholson’ı kaynak olarak kaynakçaya ekleyiniz. Metinde ise şu ibareyi kullanınız:

AÇIKLAMA

Ör. Allport’un günlüğü (Akt., Nicholson, 2003).

Ör. ...değerlendirdiklerini belirtmektedir (Ramsden, 2000, Akt., Ekinci, 2009).

Ör. Seidenberg and McClelland’s study, conducted in 1990, (as cited in Coltheart, Curtis vd., Haller, 1993) shows that ...

- Metin içinde orijinal kaynağın tarihini vermek gerekli değildir.
- Kaynakçada orijinal kaynak verilmez, ikincil kaynak verilir.

AÇIKLAMA

- Çalışmanın türü (kitap, makale, elektronik kaynak vb.) her ne olursa olsun tek ya da çok yazarlı eserlerin kaynakçaya yazımı ile ilgili aşağıdaki kurallara dikkat edilmelidir.

Kaynakça ve Atıf Yazımı İle İlgili Genel İlkeler

Tek yazarlı eser	
Ekiz, D. (2006). Kendini ve başkalarını izleme: Sınıf öğretmeni adaylarının yansıtıcı günlükleri. <i>İlköğretim Online</i> , 5(1), 45-57.	Kaynakça
Crews, R. (1995). <i>University of Colorado at Boulder service-learning handbook: What is service-learning?</i> Boulder, CO: University of Colorado at Boulder.	
... Günlük tutma, uygulamanın değişik boyutlarını keşfetmeye yarayan güçlü araçlardan biridir. Kendini tanıma, başkalarını tanımada ve kendini başkalarına tanıtmada etkin bir adımdır (Ekiz, 2006).	Atıf
Crews'e (1995) göre topluma hizmet uygulamaları, uygulama şekli olarak hizmet etmenin kullanıldığı deneyimsel öğrenmenin bir biçimidir.	

İki yazarlı eser	
Çetin, T., & Sönmez, Ö. F. (2009). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının topluma hizmet uygulamaları dersinin amaç ve içeriğine yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi. <i>Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi</i> , 29(3), 851-875.	Kaynakça
Erikson, J., & Anderson, J. (1997). <i>Learning with community: concepts and models for service-learning in teacher education</i> . Washington, DC: American Association for Higher Education.	
Çetin ve Sönmez'e (2009) göre dersin varoluş gerekçesi öğretmenliğin toplumsal sorumluluk taşıyan meslek alanlarından birisi olması, bu ders sayesinde öğretmen adaylarında toplumsal sorunlara karşı duyarlılığın ve farkındalığın geliştirilmesidir.	Atıf
Topluma Hizmet Uygulamaları (THU) yeni bir kavram değildir, ancak okullarda git gide daha yaygın hâle gelen bir öğrenme-öğretme yaklaşımıdır (Donahue, 1999; Erikson & Anderson, 1997).	
UYARI Bir çalışmanın iki yazarı varsa, kaynağa her atıf yaptığınızda daima her iki yazarın da soyadını belirtiniz.	

UYARI

Birden fazla yazarlı esere metin içinde atıf yaparken, son yazar soyadından önce “ve” bağlacını kullanınız. Ayraç içinde, tablolarda, şekil açıklamalarında ve kaynakçada yazarların soyadlarını “ve imiyle (&)” bağlayınız:

Ör. Kıncal ve Ozan'ın (2015) belirttiği üzere....
ancak yine belirtildiği üzere (Küçükoğlu, Taşgın, & Ozan, 2016)

Üç, dört veya beş yazarlı eser	
Acer, D., Şen, M., & Ergül, A. (2012). Okulöncesi öğretmen adaylarının “topluma hizmet uygulamaları” dersi ile bu uygulamalara ilişkin görüşlerinin incelenmesi. <i>Ankara Üniversitesi Kış Sporları ve Spor Bilimleri Fakültesi Dergisi</i>, 45(2), 205-229. Driscoll, A., Holland, B., Gelmon, S., & Kerrigan, S. (1996). An assessment model for service-learning: Comprehensive case studies of impact on faculty, students, community, and institutions. <i>Michigan Journal of Community Service Learning</i>, 3, 66-71.	Kaynakça
Acer vd. (2012) de okul öncesi öğretmen adaylarının THU dersi ve uygulamalarına ilişkin görüşlerini inceledikleri araştırmalarında... [Metinde kaynağa ilk atıf yapıldığında ve sonraki atıflarda bu formatı kullanınız]. THU dersi öğrencilerin iletişim, dayanışma ve insan ilişkileri gibi sosyal becerilerini geliştirmektedir (Driscoll vd., 1996). [Metinde kaynağa ilk atıf yapıldığında ve sonraki atıflarda bu formatı kullanınız].	Atıf
UYARI Bir çalışmanın üç, dört ya da beş yazarı varsa, kaynağa yapılacak tüm atıflarda sadece ilk yazarın soyadını yazıp arkasından “vd.” yazınız ve basım yılını belirtiniz. Kaynakçada ise tüm yazarlar soyadları ve isimlerinin baş harfleri ile yazılmalıdır.	

İSTİSNA

Aynı yılda basılmış iki kaynak kısaltılarak yazıldıklarında aynı forma dönüşüyorsa (Ör. Ozan, Köse, & Gündoğdu, 2012 ve Ozan, Gündoğdu, Bay, & Celkan, 2012’nin, Ozan vd., 2012 şeklinde kısaltılması gibi), ilk yazarın ve kaynakların birbirine karışmamasını sağlayacak sayıda sonraki yazarların soyadını belirtip, bunların arkasından vd. yazınız.

Ör. Ozan, Köse vd. (2012) ve Ozan, Gündoğdu vd. (2012)

Altı veya yedi yazarlı eser	
Elma, C., Kesten, A., Kıroğlu, K., Mercan Uzun, E., Dicle, A. N., & Palavan, Ö. (2010). Öğretmen adaylarının topluma hizmet uygulamaları dersine ilişkin algıları. <i>Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi</i>, 16(2), 231-252. Ainbinder, J. G., Blanchard, L. W., Singer, G. H. S., Sullivan, M. E., Powers, L. K., Marquis, J. G., & Santelli, B. (1998). A qualitative study of parent to parent support for parents of children with special needs. <i>Journal of Pediatric Psychology</i>, 23, 99-109.	Kaynakça
Elma vd. (2010) öğretmen adaylarının proje seçimi... ... ebeveynlerin önemli bir yere sahip olduklarını belirlemişlerdir (Airbinder vd., 1998).	Atıf
UYARI Bir çalışmanın altı ya da yedi yazarı varsa, kaynağa yapılacak tüm atıflarda sadece ilk yazarın soyadını yazıp arkasından “vd.” yazınız ve basım yılını belirtiniz. Kaynakçada ise tüm yazarlar soyadları ve isimlerinin baş harfleri ile yazılmalıdır.	

Yediden fazla yazarlı eser	
Kanlı, U., Gülçiçek, Ç., Göksu, V., Önder, N., Oktay, Ö., Eraslan, F., Eryılmaz, A., & Güneş, B. (2014). Ulusal fen bilimleri ve matematik eğitimi kongrelerindeki fizik eğitimi çalışmalarının içerik analizi. <i>Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi</i>, 34(2), 127-153. Kalnay, E., Kanamitsu, M., Kistler, R., Collins, W., Deaven, D., Gandin, L., Iredell, M., Saha, S., White, G., Woollen, J., Zhu, Y., Chelliah, M., Ebisuzaki, W., Higgins, W., Janowiak, J., Mo, K. C., Ropolewski, C., Wang, J., Leetmaa, A., ... Joseph, D. (1996). The NCEP/NCAR 40-year reanalysis project. <i>Bulletin of the American Meteorological Society</i>, 77(3), 437-471. https://doi.org/fg6rf9	Kaynakça
Kanlı vd. (2014) çalışmalarında benzer sonuçlara ulaşmışlardır (Kalnay vd., 1996).	Atıf
UYARI Bir çalışmanın yediden fazla yazarı varsa, kaynağa yapılacak tüm atıflarda sadece ilk yazarın soyadını yazıp arkasından vd. yazınız ve basım yılını belirtiniz. Kaynakçada ise 21 yazara kadar tüm yazarlar belirtilmeli. 21 ya da daha fazla yazarlı kaynaklarda ilk 20 yazarın soyadı ve isminin baş harfini yazdıktan sonra virgül ve üç nokta koyunuz. Ardından eserin son yazarının soyadı ve isminin baş harfini yazınız.	

AÇIKLAMA

- Grup şeklinde yazar (ör. dernekler, devlet daireleri) isimleri, kaynağa ilk kez atıf yapılırken kısaltılmadan yazılır ve daha sonra aynı kaynağa atıf yapılırken bunlar kısaltılır.
- Grup şeklindeki yazar ismini kısaltıp kısaltmamaya karar verirken, okuyucunun kaynak ismini zorluk çekmeden kaynakçada bulabilmesi için genel kural olarak yeterince bilgi vermeye çalışınız. İsim çok uzunsa, çok yer kaplıyorsa ve kısaltma zaten biliniyor ya da kolayca anlaşılabiliriyorsa, bu isme ikinci ve sonraki atıflarda kısaltmayı kullanabilirsiniz. İsim kısaysa ya da kısaltma kolay anlaşılamayacak gibiyse, bu ismi her geçişinde kısaltmadan yazınız.

Yazar olarak grup isimleri	
Milli Eğitim Bakanlığı. (MEB). (2005). <i>5. Sınıf matematik öğretim programı</i> . MEB Yayınları.	Kaynakça
Organisation for Economic Co-operation and Development. (OECD). (2005). <i>Formative assessment: Improving learning in secondary classrooms</i> . OECD.	
Metin içinde ilk atıf: Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD, 2005) Metin içinde sonraki atıf: OECD (2005) Ayrac içinde metindeki ilk atıf: (Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD], 2005) Ayrac içinde metindeki sonraki atıf: (OECD, 2005)	A tıf

Yazarı belirtilmemiş (Hukuki belgeler dâhil) veya Yazarı “İsimsiz” olarak verilmiş çalışmalar	
Anonymous. (2004).Who’s next in line?: Succession management planning and leadership development go hand in hand. <i>Strategic Direction</i> , 20(6), 30-32. doi:10.1108/02580540410533262	Kaynakça
(İsimsiz, 2004) (Anonymous, 2004)	Atıf
UYARI Yazarı isimsiz olan eser kaynakçada yer verilirken, yazarı “İsimsiz” olarak ifade edilir ve alfabetik olarak da bu sözcüğün uygun düştüğü yerde yazılır.	

Sürelî Yayınlar

Sürelî yayınlar düzenli bir şekilde yayımlanan eserleri kapsar. Bunlara örnek olarak dergiler, popüler dergiler veya gazeteler verilebilir.

Genel gösterim biçimi.

Türkçe eser:

Yazar, A. A., Yazar, B. B., & Yazar, C. C. (yıl). Makalenin başlığı. *Sürelî Yayının İsmi*, Cilt No(Sayı No), s-s. <https://doi.org/xx.xxxxxxxx>

Yabancı eser:

Author, A. A., Author, B. B., & Author, C. C. (year). Title of article. *Title of Periodical*, Volume Number(Issue Number), pp-pp. <https://doi.org/xx.xxxxxxxx>

- Eğer tahsis edilen bir dijital nesne tanımlayıcı (DOI) numarası varsa belirtiniz.
- Eğer içeriğe tahsis edilen bir DOI numarası yoksa ve bunu çevrim içi olarak aldıysanız, kaynakta derginin, bültenin veya gazetenin ana sayfasının URL’sini veriniz. URL’yi şu biçimde kullanınız: <http://www.xxx>
- Eğer derginin her sayfasının numarası 1’den başlıyorsa, cilt sayısının hemen ardından ayraç içinde derginin sayısını yazınız.
- Eğer makalenin ön sürümünden bir alıntı yapıyorsanız, alıntı bildiriminden önce “erken çevrim içi yayım” uyarısını koyunuz.
- Bazı dergiler sadece çevrim içi olarak ulaşılabilen destekleyici materyaller sunar. Bu destekleyici materyalleri ya da tanımlama ve izleme açısından önemli diğer rutin olmayan bilgileri kaynak göstermek için önce başlığı yazınız, arkasından köşeli ayraç içinde içeriğin kısa tanımını koyunuz: [Editöre mektup], [Haritalar], [Ses podcast].

DOI numarası olmayan dergi makalesi	
Küçüköğlu, A., Ozan, C., & Taşkın, A. (2016). Toplum hizmet uygulamaları dersi sürecinin yansıtıcı günlükler yoluyla incelenmesi. <i>İlköğretim Online</i>, 15(3), 787-803. https://doi.org/10.17051/io.2016.97012 Bennett, R. E. (2011). Formative assessment: A critical review. <i>Assessment in Education: Principles, Policy & Practice</i>, 18(1), 5-25. https://doi.org/10.1080/0969594X.2010.513678	Kaynakça

DOI numarası olmayan dergi makalesi (Çevrim içi edinilmiş, basılı hâli olmayan)	
Küçüköğlu, A., & Ozan, C. (2013). Sınıf öğretmenliği alanındaki lisansüstü tezlere yönelik bir içerik analizi. <i>Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi</i>, 4(12), 27-47. http://www.ijoess.com Orsmond, P., Merry, S., & Callaghan, A. (2007). Implementation of a formative assessment model incorporating peer and self-assessment. <i>Innovations in Education and Teaching International</i>, 41(3), 273-290. http://www.tandfonline.com/toc/riie20/current	Kaynakça

DOI numarası olmayan dergi makalesi (Basılı hâli olan)	
Ozan, C., & Köse, E. (2014). Eğitim programları ve öğretim alanındaki araştırma eğilimleri. <i>Sakarya University Journal of Education</i>, 4(1), 116-136. Keen, J. (2006). Assessment for writing development: Trainee English teachers' understanding of formative assessment. <i>Teacher Development</i>, 9(2), 237-253.	Kaynakça

DOI numaralı dergi makalesinin erken çevrim içi yayımı (Online First)	
Pinar, A. (2014). Sınıf öğretmeni adaylarının stresle baş etme stratejilerinin belirlenmesi. <i>Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri</i>. Erken çevrim içi yayım. https://doi.org/10.12741/estp.2014.1.1817 Chen, Y. G., Cheng, J. N., & Sato, M. (2016). Effects of school principals' leadership behaviors: A comparison between Taiwan and Japan. <i>Educational Sciences: Theory & Practice</i>. Advance online publication. https://doi.org/10.12738/estp.2017.1.0018	Kaynakça

Dizgisi tamamlanmış ve baskı sırası almış ama henüz basılmamış makale	
Zekeriya, M., & Kermenek, S. C. (baskıda). Suçlu davranışların kalıtsal kökenleri var mıdır? <i>Çocuk Psikolojisi</i>. Dickey, M. D. (in press). Engaging by design: How engagement strategies in popular computer and video games can inform instructional design. <i>Educational Technology Research & Development</i>.	Kaynakça

Popüler dergi makalesi	
Karagöz, B. N. (2013, Ekim). Çocuklar neredeyse okulları orada. <i>Bilim Çocuk</i>, 190, 34-37. Wichtel, D. (2009, March). The funny business. <i>The New Zealand Listener</i>, 217(3593), 30-32.	Kaynakça

Çevrim içi popüler dergi makalesi	
Karagöz, B. N. (2013, Ekim). Çocuklar neredeyse okulları orada. <i>Bilim Çocuk</i>, 190, 34-37. http://www.bilimcocuk.tubitak.gov.tr/content/cocuklar-neredeyse-okullari-orada Read, E. (2007, November). Myth-busting gen Y. <i>New Zealand Management</i>, 54(10), 63-64. http://www.management.co.nz	Kaynakça

UYARI

- Yazarı olmayan çalışmaları, başlıktaki ilk sözcüğe göre sıralayınız.
- Devlet dairelerinin ana sayfalarından belirli bir bültende yer alan bir makaleye ulaşmak zor olduğu için, URL’yi tam olarak vermek önemlidir.

Yazarı belirtilmemiş haber makalesi

Eğitim fakültelerine 250 bin barajı. (2016, 23 Kasım). <i>Sabah</i> . http://www.sabah.com.tr/egitim/2016/11/23/egitim-fakultelerine-250-bin-baraji Nuke test inquiry doubted. (2009, April 23). <i>The Dominion Post</i> . http://www.stuff.co.nz/dominion-post	Kaynakça
Metinde yer alan ayraç içindeki atıflarda, kısa başlığı tırnak içinde yazınız (Başlık kısaysa tümü de kullanılabilir.): ("Eğitim fakülteleri", 2016) ("Atom bombası testi", 2009)	Atıf
UYARI • Gazete yazılarındaki sayfa numaralarından önce "s.", sayfa aralığı için "ss." koyunuz (İngilizce’de sayfa için "p.", sayfalar için "pp."). • Eğer bir makalede devamlı olmayan farklı sayfalarda yayımlanmışsa, tüm sayfa numaralarının aralarına birer virgül koyarak sayfaları veriniz (ör. s. B1, B3, B5-B7).	

Haber makalesi

Akyol, T. (2016, 7 Aralık). En büyük sorun ezber. <i>Hürriyet</i> , s. 20. Fleming, G. (2008, November 4). Shaking up the working world. <i>The New Zealand Herald</i> , p. D1.	Kaynakça
--	----------

Çevrim içi haber makalesi	
Gültekin, S. (2016, 19 Kasım). İyi üniversitenin yolu TEOG'dan geçiyor. <i>Milliyet</i>. http://www.milliyet.com.tr Zendrian, A. (2008, April 15). CEO pay too high? <i>The New York Times</i>. http://www.nytimes.com	Kaynakça
UYARI Makalenin çevrim içi sürümü varsa, çalışmayan URL'lerden kaçınmak için, çalışanın bulunduğu ana web sayfasının URL'sini veriniz.	

Bütün bir derginin özel bir sayısı veya bir kısmı	
Çalık, M., & Sözbilir, M. (Eds.). (2015). İçerik analizi [Özel sayı]. <i>Eğitim ve Bilim</i>, 40(178). Menter, I., & McNally, J. (Eds.). (2009). Teaching learning and development in the UK. <i>Teaching and Teacher Education</i>, 25(7). Jenkins, L., & Astley, R. (Eds.). (2012). What's up with Nyan Cat? [Special section]. <i>International Journal of Memes</i>, 32, 415-565. doi:27.0018/99-36me0w	Kaynakça
AÇIKLAMA - Bütün bir sayıyı veya derginin özel bir kısmını kaynak gösterirken, sayının editörlerini ve sayısının başlığını yazınız. - Eğer sayının editörü yoksa, dergi sayısının ismini basım yılından önce yazarın yerine kullanınız ve bundan sonra nokta koyunuz. Başlığın ilk önemli sözcüğüne göre alfabetik sıralama yazınız. Metinde ayraç içerisinde göstermek istediğiniz başlığı, uzunsa kısaltınız; <i>ör.</i> aşağıdaki ikinci örnek için, ("Teaching Learning", 2009). - Özel bölümler için sayfa aralıklarını gösteriniz.	

Kitaplar ve Kitap Bölümleri

Genel gösterim biçimi.

Türkçe eser:

Yazar, A. A. (yıl). *Kitap başlığı*. Yayıncı.

Yabancı eser:

Author, A. A. (year). *Title of book*. Publisher.

- Yazar ve yayıncı aynı ise, yayıncı yerine *Yazar* kelimesini kullanınız.
- Yazarı veya editörü olmayan kitapları, kitap başlıklarındaki anlamlı ilk sözcüğe göre alfabetik olarak sıralayınız. Metin içindeki alıntılarda, kitap başlığından birkaç sözcüğü veya başlık kısaysa hepsini yazar ismi yerine kullanınız.
- Editör, cilt numarası ve sayfa numaralarına (düzenlenmiş baskı, cilt numarası veya bölüm sayfa aralığı gibi) ait bilgileri başlığı takiben ayraç içinde ve ayraç sonrasında nokta kullanarak veriniz: (Cilt. xx, s. xxx-xxx). Süreli yayınlarda, tanımlama ve düzeltme için önemli olan herhangi bir alışılmadık bilgiyi içerik açıklamasıyla başlığı takiben köşeli ayraç içine yerleştirin: [Broşür].
- Çok sayıda editörü olan önemli çalışmalarda, ilk editörün ismi yazılarak ardından vd. kullanılır.
- Sadece çevrim içi ulaşılan kitap veya bölümler için, yayınevi ismi yerine elektronik erişim ifadesi yer alır.
- Yayıncının ismini anlaşılabılır en kısa biçimde veriniz. Dernek, kurum ve üniversite kitap baskıları söz konusu ise ismi tamamen yazınız. Ancak yayıncılar A.Ş., Şti. gibi yayıncıyı tanıtmak için gereksiz olan ifadeleri atlayınız.

ör. Sage.

OECD Publishing.

Pegem Akademi.

Nobel.

MEB Yayınları.

Atatürk Üniversitesi Yayınları.

Bir kitabın tamamının basılı hâli	
Kıncal, R. Y. (2015). <i>Vatandaşlık bilgisi</i> (4. baskı). Nobel.	Kaynakça
Earl, L. M. (2013). <i>Assessment as learning</i> (2nd ed.). Corwin.	

Basılı kitabın elektronik sürümü	
Bolay, S. H., & Köz, İ. (2007). <i>Türkiye’de düşünce yayınları kaynakça taraması</i> [e-kitap sürümü]. http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/dosya/1-127663 MacAllister, J. (2016). <i>Reclaiming discipline for education</i> [DX Reader version]. http://www.tandfebooks.com/ Schiraldi, G. R. (2001). <i>The post-traumatic stress disorder sourcebook: A guide to healing, recovery and growth</i> [Adobe Digital Editions version]. https://doi.org/10.1036/0071393722	Kaynakça

Sadece çevrim içi yayımlanan kitap	
Yalaki, Y. (Ed.). (2016). <i>Etkinliklerle bilimin doğasının öğretimi</i>. http://www.pegem.net/dosyalar/dokuman/191701_ekitap.pdf Shrout, R. N. (n.d.). <i>True hypnotism</i>. http://www.onlineoriginals.com/showitem.asp?itemID=253	Kaynakça

Artık yayımlanmayan kitabın elektronik sürümü	
Balkır, S. E. (1981). <i>Eğitimimizde ve köycülüğümüzde iki anıt: Hasan Ali Yücel [ve] Hakkı Tonguç</i>. http://books.google.com/books (Çalışmanın orijinal yayını 1969) Freud, S. (1953). The method of interpreting dreams: An analysis of a specimen dream. In J. Strachey (Ed. & Trans.), <i>The standard edition of the complete psychological works of Sigmund Freud</i> (Vol. 4, pp. 99-121). http://books.google.com/books (Original work published in 1900)	Kaynakça
Metin içinde şu atıf biçimini kullanınız: (Balkır, 1969/1981; Freud, 1900/1953).	Atıf

Çok ciltli ve yeniden düzenlenip basılmış birden fazla ciltli çalışma	
Oran, B. (2001-2012). <i>Türk dış politikası</i> (Cilt 1-2). İletişim. Koch, S. (Ed.). (1959-1963). <i>Psychology: A study of science</i> (Vols. 1-6). McGraw Hill.	Kaynakça
Metin içinde şu atıf biçimini kullanınız: (Koch, 1959-1963; Oran, 2001-2012).	Atıf

Kitap bölümünün basılı hali	
Gündoğdu, K., & Ozan, C. (2013). Bilgisayar destekli öğretim. B. Oral (Ed.), <i>Öğrenme öğretme kuram ve yaklaşımları</i> içinde (2. baskı, ss. 385-410). Pegem Akademi. Duschl, R. A. (2003). Assessment of inquiry. In J. M. Atkin & J. E. Coffey (Eds.), <i>Everyday assessment in the science classroom</i> (2nd ed., pp. 41-59). NSTA.	Kaynakça

Çeviri kitap	
Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2015). <i>Çok değişkenli istatistiklerin kullanımı</i> (M. Baloğlu, Çev. Ed.). Nobel. (Çalışmanın orijinali 2013`te yayımlanmıştır) Laplace, P. S. (1951). <i>A philosophical essay on probabilities</i> (F. W. Truscott & F. L. Emory, Trans.). Dover. (Original work published 1814)	Kaynakça
Metin içinde şu atıf biçimini kullanınız: (Tabachnick & Fidell, 2013/2015) (Laplace, 1814/1951)	Atıf

Kaynak kitap	
Türk Dil Kurumu. (2012). <i>Türkçe sözlük</i>. Türk Dil Kurumu Yayınları. American Psychiatric Association. (2013). <i>Diagnostic and statistical manual of mental disorders</i> (5th ed.).v https://doi.org/10.1176/appi.books.9780890425596 VandenBos, G. R. (Ed.). (2007). <i>APA dictionary of psychology</i>. American Psychological Association.	Kaynakça
UYARI Kaynak olarak İngilizce olmayan bir kaynak kitap kullanıldıysa, başlığı orijinal dilinde yazınız, yanına köşeli ayraç içinde İngilizce çevirisini ekleyiniz.	
Başlığı İngilizceye çevrilmiş İngilizce olmayan kaynak kitap	
Türk Dil Kurumu. (2012). <i>Türkçe sözlük</i> [Turkish dictionary]. Yazar. Real Academia Espanola. (2001). <i>Diccionario de la lengua Espanola</i> [Dictionary of the Spanish language] (22nd ed.). Author.	Kaynakça

Teknik Raporlar ve Araştırma Raporları

Genel gösterim biçimi.

Türkçe eser:

Yazar, A. A. (yıl). *Rapor başlığı* (Rapor No. xxx). Yayıncı.

Yabancı eser:

Author, A. A. (year). *Title of report* (Report No. xxx). Publisher.

- Eğer raporu yazan organizasyon rapora bir numara vermişse (örneğin; rapor numarası, kontrat numarası, monografi numarası gibi), başlığın hemen ardından o numarayı ayraç içinde belirtiniz.
- Çevrim içi olarak alınan raporlarda, eğer yayımcı yazar tarafından özel olarak bildirilmemişse, yayımcıyı çalışmayı edindiğiniz yer olarak belirtiniz: Web sitesi: <http://www.xxxxx>

Kurumsal yazarlı devlet raporu	
T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı. (2015). <i>2015 Faaliyet raporu</i>. (Yayın No. 2016-02). http://www.enerji.gov.tr/File/?path=ROOT%2f1%2fDocuments %2fFaaliyet%20Raporu%2f2015Yukse.pdf U.S. Department of Health and Human Services, National Institutes of Health, National Heart, Lung and Blood Institute. (2003). <i>Managing asthma: A guide for schools</i> (NIH Publication No. 02-2650). http://www.nhlbi.nih.gov/health/prof/ lung/asthma/asth_sch.pdf	Kaynakça

Sivil toplum kuruluşları tarafından yazılmış yazarı belli olan rapor	
Kessy, S. S. A., & Urio, F. M. (2006). <i>The contribution of microfinance institutions to poverty reduction in Tanzania</i> (Research Report No. 06.3). Research on Poverty Alleviation website: http://www.repoa.or.tz/documents_storage/Publications/Reports/06.3_Kessy_and Urio.pdf.	Kaynakça

Kurumsal arşiv raporu	
Yücel, C., Karadağ, E., & Turan, S. (2013). <i>TIMMS 2011 ulusal ön değerlendirme raporu</i>. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitimde Politika Analizi Merkezi. web adresi: http://www.egitim.ogu.edu.tr/upload/Dokumanlar/TIMSS_2011.pdf McDaniel, J. E., & Miskel, C. G. (2002). <i>The effect of groups and individuals on national decision making: Influence and domination in the reading policymaking environment</i> (CIERA Report 3-025). University of Michigan, Center for Improvement of Early Reading Achievement website: http://ciera.org/library/reports/inquiry-3/3-025/3-025.pdf	Kaynakça

Özel bir organizasyona ait rapor	
Türk Eğitim Derneği. (2016, Kasım). <i>Ders saatleri: Ne kadar az ne kadar fazla?</i> (Rapor No. 4). Yazar. Employee Benefit Research Institute. (1992, February). <i>Sources of health insurance and characteristics of the uninsured</i> (Issue Brief No. 123). Author.	Kaynakça
UYARI Bu biçimi konu özetleri, onaylanmamış ön makaleler ve diğer kurumsal belgeler için de kullanınız; takip için belge numarasını ayrıç içinde belirtiniz.	

Toplantı ve Sempozyumlar

Toplantı ve sempozyum bildirileri kitap ya da süreli yayım şeklinde yayımlanabilir. Yayımlanan bildirileri bir kitaptan aldıysanız, bir kitaba ya da kitaptaki bir bölüme atıfta bulunurken kullandığınız biçimi kullanınız. Düzenli olarak yayımlanan bildirilere atıfta bulunmak içinse, süreli yayımların biçimini kullanınız. Sempozyuma yapılan katkılara ya da resmi olarak yayımlanmayan makale veya posterlere atıfta bulunmak içinse aşağıdaki biçimi kullanınız.

Genel gösterim biçimi.

Türkçe eser:

Sunan, A. A. (Yıl, Gün Ay). *Sunum veya posterin başlığı* [Sözlü bildiri veya Poster bildiri]. Organizasyonun İsmi, Yer.

Yabancı eser:

Presenter, A. A. (Year, Month, Day). *Title of paper or poster* [Paper presentation or Poster presentation]. Organization Name, Location.

Sunum veya poster oturumu	
Ozan, C., & Kıncal, R. Y. (2016, 27-30 Ekim). <i>Biçimlendirici değerlendirmenin öğrencilerin akademik başarıları üzerindeki etkisi</i> [Sözlü bildiri]. 4. Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi, Antalya. Ekşi, H. (2002, 29-31 Mayıs). <i>Etkili karakter eğitimi müfredatı için stratejiler</i> [Poster bildiri]. 2000'li Yıllarda 1. Öğrenme ve Öğretme Sempozyumu, İstanbul. Evans, A. C., Jr., Garbarino, J., Bocanegra, E., Kinscherff, R. T., & Márquez-Greene, N. (2019, August 8-11). <i>Gun violence: An event on the power of community</i> [Paper presentation]. APA 2019 Convention, Chicago, IL, United States. Snoswell, C. (2016, October 31 - November 3). <i>Models of care for store-and-forward teledermatology in Australia</i> [Poster presentation]. 7th International Conference on Successes and Failures in Telehealth, Auckland, New Zealand.	Kaynakça

Katkı sunulmuş Sempozyum/mini-sempozyum	
Karadağ, E., Aypay, A., & Baloğlu, N. (2010, Mayıs). Eğitim yönetimi araştırmalarına analitik bir bakış: Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi'nin analizi -2004 ile 2009-. S. Özdemir (Başkan), 5. <i>Ulusal Eğitim Yönetimi Kongresi</i>. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi tarafından düzenlenen kongre, Antalya. Krinsky-McHale, S. J., Zigman, W. B., & Silverman, W. (2012, August). Are neuropsychiatric symptoms markers of prodromal Alzheimer's disease in adults with Down syndrome? In W. B. Zigman (Chair), <i>Predictors of mild cognitive impairment, dementia, and mortality in adults with Down syndrome</i>. Symposium conducted at the meeting of the American Psychological Association, Orlando, FL.	Kaynakça

Düzenli olarak yayımlanan çevrim içi bildiriler	
Herculano-Houzel, S., Collins, C. E., Wong, P., Kaas, J. H., & Lent, R. (2008). The basic nonuniformity of the cerebral cortex. <i>Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America</i>, 105(34), 12593-12598. https://doi.org/10.1073/pnas.0805417105	Kaynakça

Kitap ya da kitap bölümü olarak yayımlanmış bildiriler

- Eyim, A. (2006). Üniversiter yapıda bilimsel özgürlük ve yönetsel özerkliğin yeri ve önemine sosyolojik bir bakış. R. Yıldız (Ed.), *II. Sosyal Bilimler Eğitimi Kongresi* içinde (ss. 52-64). Yüzüncü Yıl Üniversitesi.
- Kushilevitz, E., & Malkin, T. (Eds.). (2016). *Lecture notes in computer science: Vol. 9562. Theory of cryptography*. Springer. <https://doi.org/10.1007/978-3-662-49096-9>
- Bedenel, A.-L., Jourdan, L., & Biernacki, C. (2019). Probability estimation by an adapted genetic algorithm in web insurance. In R. Battiti, M. Brunato, I. Kotsireas, & P. Pardalos (Eds.), *Lecture notes in computer science: Vol. 11353. Learning and intelligent optimization* (pp. 225–240). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-030-05348-2_21

Kaynakça

Doktora ve Yüksek Lisans Tezleri

Lisansüstü tezlere kayıtlı oldukları veri tabanlarından, kurum arşivlerinden, kişisel web sitelerinden veya kütüphanelerden matbu olarak erişilebilir. Tezlerin alındığı kaynağa göre farklı gösterim şekilleri kullanılır.

Bir veri tabanında bulunan tezlerinin genel gösterim biçimi.

Türkçe eser:

Yazar, A. A. (Yıl). *Doktora veya yüksek lisans tezinin başlığı* (Kayıt veya Seri no.) [Doktora veya yüksek lisans tezi, Üniversitenin Adı-Yer]. Veri Tabanı Adı.

Yabancı eser:

Author, A. A. (Year). *Title of doctoral dissertation or master's thesis* (Accession or Order no.) [Doctoral dissertation or master's thesis, Name of University-Location]. Name of Database.

Yayımlanmamış tezlerinin genel gösterim biçimi.

Türkçe eser:

Yazar, A. A. (Yıl). *Doktora veya yüksek lisans tezinin başlığı* (Yayımlanmamış doktora veya yüksek lisans tezi). Kurum ismi.

Yabancı eser:

Author, A. A. (Year). *Title of doctoral dissertation or master's thesis* (Unpublished doctoral dissertation or master's thesis). Name of Institution.

AÇIKLAMA

- Tezin başlığı *italik* yazılır.
- Yayınlanmamış tez, elektronik ya da matbu şekilde erişime açılmamış ve kişisel yollarla temin edilmiş tezlerdir.

Bir veri tabanından alınan tez

- Kutu, H. (2011). *Yaşam temelli ARCS öğretim modeliyle 9. sınıf kimya dersi "Hayatımızda kimya" ünitesinin öğretimi* (Tez No. 299754) [Doktora tezi, Atatürk Üniversitesi-Erzurum]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Becker, J. C. (2013). *Landscape-level influences on community composition and ecosystem function in a large river ecosystem* (Publication No. 3577776) [Doctoral dissertation, Texas State University-San Marcos]. ProQuest Dissertations and Theses Global.
- Miller, T. (2019). *Enhancing readiness: An exploration of the New Zealand Qualified Firefighter Programme* [Master's thesis, Auckland University of Technology]. Tuwhera. <https://openrepository.aut.ac.nz/handle/10292/12338>

Kaynakça

Yayınlanmamış tez

- Arpacık, Ö. (2014). *Zihinsel engelli öğrencilere yönelik çoklu ortam materyallerinin geliştirme süreci ve kullanımının öğretmenlere ve öğrencilere etkisi* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Atatürk Üniversitesi.
- Akdere, N. (2012). *Turkish pre-service teachers' critical thinking levels, attitudes and self-efficacy beliefs in teaching for critical thinking* [Unpublished doctoral dissertation]. Middle East Technical University.
- Stewart, Y. (2000). *Dressing the tarot* [Unpublished master's thesis]. Auckland University of Technology.

Kaynakça

AÇIKLAMA

Yayınlanmamış tez, elektronik ya da matbu şekilde erişime açılmamış ve kişisel yollarla temin edilmiş tezlerdir.

Web sitesinden alınan tez (Veri tabanında olmayan)	
Demirel, T. (2010). <i>Blogların öğretim amaçlı kullanımı üzerine öğretmenadaylarının görüşleri</i> [Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi]. https://turgaydemirel.files.wordpress.com/2013/03/tez_turgay.pdf Kelly, C. B. D. (2018). <i>The art of coffee roasting: Investigations into sensor development for the application of controlling coffee roasting</i> [Doctoral thesis, The University of Waikato]. The University of Waikato Research Commons. https://hdl.handle.net/10289/11614	Kaynakça

Tez Özetleri Veri Tabanı (DAI)'de özeti bulunan doktora tezleri	
Angeli, E. L. (2012). Networks of communication in emergency medical services. <i>Dissertation Abstracts International</i>, 74, 03(E).	Kaynakça

Görsel-İşitsel Medya

Görsel işitsel medya ürünleri arasında sinema filmleri ses veya televizyon yayını harita sanat eserleri ya da fotoğraflar gibi statik nesnelerde yer almaktadır.

Genel gösterim biçimi.

Sinema filmi.

Türkçe eser:

Yapımcı, A. A. (Yapımcı) ve Yönetmen, B. B. (Yönetmen). (Yıl). *Sinema filminin başlığı* [Sinema filmi]. Ülke: Stüdyo

Yabancı eser:

Producer, A. A. (Producer), & Director, B.B. (Director). (Year). *Title of motion picture* [Motion Picture]. Country of origin: Studio

Müzik kaydı.

Türkçe eser:

Yapımcı, A. (Telif yılı). Şarkının adı [kaydeden yapımcıdan farklı ise B. B. Sanatçı]. *Albüm başlığı* üzerinde [Kayıt türü: CD, kayıt, kaset vb.] Yer: Marka. (şarkının telif hakkı tarihi farklı ise Kayıt tarihi)

Yabancı eser:

Writer: A. (Copyright year). Title of song [Recorded by B. B. Artist if different from writer].
On *Title of album* [Medium of recording: CD, record, cassette etc.] Location: Label. (Date
of recording if different from song copyright date)

Sinema-Tv Dizisi	
Türkoğlu, A. (Yazar) ve Gürtop, H. (Yönetmen). (2005). Hayatın her anında aşk [Televizyon Dizisi]. <i>Hayat türküsü</i>. Koliba Film. Palfreman, J. (Writer & Director). (2010). The vaccine war [Television series episode]. In M. Sullivan (Executive producer), <i>Frontline</i>. WGBH Educational Foundation.	Kaynakça
UYARI Diğer türdeki görsel işitsel medyaların kaynakça gösterimleri için Amerikan Psikoloji Derneği yayım kılavuzu 7. Basım'ın (APA, 2019) kitabını inceleyiniz.	

Yazılımlar, Ölçme Araçları ve Cihazlar

Bu kategoride veri analizi ya da ölçmede kullanılacak araçların kaynakça gösterimleri yer almaktadır.

Genel gösterim biçimi.

Türkçe eser:

Hak sahibi, A. A. (Yıl). Programın başlığı (Sürüm numarası) [Formun tanımı]. Yer: Üreticinin adı.

Yabancı eser:

Rightsholder, A. A. (Year). Title of program (Version number) [Description of form]. Location: Name of producer.

ya da

Türkçe eser:

Hak sahibi, A. A. (Yıl). Programın başlığı [Formun içeriği]. <http://xxxx>

Yabancı eser:

Rightsholder, A. A. (Year). Title of program [Description of form]. <http://xxxx>

Ölçme Aracı	
Friendlander, M. L., Escudero, V., & Heatherington, L. (2002). E-SOFTA: System for observing family therapy alliances [Software and training videos]. Unpublished instrument. https://www.softa-soatif.com/	Kaynakça

Cihaz	
Eyelink II [Apparatus and software]. (2004). Mississauga, Ontario, Canada: SR Research.	Kaynakça

Yazılım	
Pardus. (2013). <i>Pardus işletim sistemi</i> [Bilgisayar yazılımı]. Tübitak. Athenahealth (2019). <i>Epocrates</i> (Version 19.10.1) [Mobile app]. http://www.epocrates.com/ Xero. (2019). <i>Xero practice manager</i> [Computer software]. https://www.xero.com/nz/features-and-tools/practice-tools/practicemanager/	Kaynakça

AÇIKLAMA

- Diğer türdeki görsel işitsel medyaların kaynakça gösterimleri için Amerikan Psikoloji Derneği yayım kılavuzu 7. Basım (APA, 2019) kitabını inceleyiniz.
- Kaynakça girdilerinde Microsoft Word veya Excel, Java, Photoshop hatta SAS ve SPSS gibi standart yazılım ve programlama dillerinin olması şart değildir.
- Yazılımın üzerinde sahiplik hakkı olan birisi varsa, onu yazar olarak belirtiniz. Diğer durumlarda bu tür kaynakları yazarı olmayan çalışmalar gibi ele alınız.
- Başlığın hemen ardından, araç içinde sürüm numarasını (varsa) yazınız.
- Sürüm numarasının hemen ardından, köşeli araç içinde bilgisayar programının, dilinin, yazılımının kaynağını belirtiniz.
- Çalışmayı üreten kurumun yerini ve ismini (varsa) yayımcı olarak yazınız. Eğer program web ortamından indirilebiliyorsa ya da satın alınabiliyorsa, yayımcı bölümünde bu bilgiyi veriniz.

Yayımlanmamış ya da Gayri Resmî Olarak Yayımlanmış Çalışmalar

Yayımlanmamış çalışmalar arasında çalışması sürmekte olan yayımlanmak üzere başvuru yapılmış olan veya tamamlanmakla birlikte yayımlanmak üzere başvuru yapılmamış olan çalışmalar yer almaktadır. Resmî olarak yayımlanmamış ancak kişisel ya da kurumsal bir web sitesinde ERIC gibi bir elektronik veya basım öncesi arşivde bulunan çalışmalar da bu kategoriye girmektedir.

Genel gösterim biçimi.

Türkçe eser:

Yazar, A. A. (Yıl). *Makale taslağının başlığı*. Yayımlanmamış makale taslağı [veya “Basım için işleme konan makale taslağı” veya “Üzerinde çalışılan makale taslağı”].

Yabancı eser:

Author, A. A. (Year). *Title of manuscript*. Unpublished manuscript [or “Manuscript submitted for publication” or “Manuscript in preparation”].

AÇIKLAMA

- Çalışma bir elektronik arşivde yer alıyorsa sonunda bu bilgiyi veriniz.
- Mümkün oldukça kaynakların yayımlanan son sürümüne atıfta bulununuz.
- Makale taslağının yayınlanması için başvurulmuş derginin ya da yayımcının ismini vermeyiniz.
- Yayımlanması kabul edilmiş ancak henüz yayımlanmamış olan bir makale taslağını basımdaki bir kaynakmış gibi değerlendiriniz.

Bir üniversiteye atıf yapan yayımlanmamış makale taslağı

Demirel, T. (2016). *Matematik ve Türkçe derslerinde zekâ oyunları etkinliklerinin ortaokul öğrencilerinin akademik başarı ve problem çözme becerilerine etkisi*. Yayımlanmamış makale taslağı, Atatürk Üniversitesi, Erzurum, Türkiye.

Blackwell, E., & Conrod, P.J. (2003). *A five dimensional measure of drinking motives*. Unpublished manuscript, Department of Psychology, University of British Columbia, Vancouver, Canada.

Kaynakça

Yayınlanmak üzere teslim edilen veya işlemleri devam eden makale taslağı	
Bayrak, M., Demirel, T., & Kurşun, E. (2013). <i>Paragraf sorularını anlamada okuma stratejisi etkili mi? Göz izleme metrikleriyle doğrulama</i>. Yayınlanmak üzere sunulmuş makale taslağı. Ting, J. Y., Florsheim, P., & Huang, W. (2008). <i>Mental health help seeking in ethnic minority populations: A theoretical perspective</i>. Manuscript submitted for publication.	Kaynakça

Gayrı resmî olarak yayınlanmış ya da öz arşivinizde yer alan çalışmalar	
Mitchell, S. D. (2000). <i>The import of uncertainty</i>. http://philsciarchive.pitt.edu/archieve/00000162/	Kaynakça

ERIC’te yer alan, gayrı resmî olarak yayınlanmış ya da öz arşivinizde yer alan çalışmalar	
Kubota, K. (2007). “Soaking” model for learning: Analyzing Japanese learning/teaching process from a social-historical perspective. ERIC database. (ED 498566)	Kaynakça

Ön basım arşivinde yer alan makale	
Baloğlu, N., & Karadağ, E. (baskıda). Öğretmen yetkinliğinin tarihsel gelişimi ve Ohio Öğretmen Yetkinlik Ölçeği: Türk kültürüne uyarlama, dil geçerliği ve faktör yapısının incelenmesi. <i>Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi</i>. http://www.pegem.net/dosyalar/dokuman/1375-2013022212.pdf Briscoe, R. (in press). Egocentric spatial representation in action and perception. <i>Philosophy and Phenomenological Research</i>. http://cogprints.org/5780/1/ECSRAP.F07.pdf	Kaynakça
UYARI Çalışmanızın yayımlanmasına yakın bir tarihte kaynaklarınızı güncelleyiniz ve mümkün olduğu kadar çalışmanın nihai sürümüne atıfta bulununuz.	

Baloğlu ve Karadağ'ın (baskıda) ifade ettiği gibi as Briscoe (in press) stated ...	Atıf
---	------

İnternet Mesajları Elektronik Posta Listeleri ve Diğer Çevrimiçi İletişim Araçları

İnternet dünyanın dört bir yanındaki kişilere belirli konulara ilişkin çalışmalara katılmak ve destekleyici olmak için çeşitli seçenekler sunmaktadır. Bu seçenekler arasında bloglar, haber grupları, çevrimiçi forum ve tartışma grupları ile elektronik posta listeleri bulunmaktadır.

Genel gösterim biçimi.

Türkçe eser:

Yazar, A. A. (Yıl, Ay Gün). Gönderinin başlığı [Formun içeriği]. <http://www.xxx>

Yabancı eser:

Author, A. A. (Year, Month Day). Title of post. [Description of form]. <http://www.xxx>

AÇIKLAMA

- Eğer yazarın tam adı varsa soyadına göre sıralayınız sadece rumuzu biliniyorsa onu kullanınız.
- Başlıktan sonra köşeli ayraç içinde mesajın içeriğini veriniz.

Bir haber grubuna, çevrim içi forum veya tartışma grubuna gönderilen mesaj	
Karadağ, E. (2012, 17 Temmuz). <i>Eğitimde kullanılan ölçme araçlarının psikometrik geçerlilikleri çoğunlukla eksiktir</i> [Çevrim içi forum yorumu]. http://www.egitim-forum.com/olcme-araclari Rampersad, T. (2005, June 8). <i>Re: Traditional knowledge and traditional cultural expressions</i> [Online forum comment]. from http://www.wipo.int/roller/comments/ipisforum/Weblog/theme_eigh-Chow_can_cultural#comments	Kaynakça

Bir elektronik posta listesine gönderilen mesaj	
Yücel, C. (2013, 15 Şubat). Yeni bir okul modeli kuralıyız [Elektronik posta listesi mesajı]. http://groups.google.com/group/yeniokul/message/1679 Smith, S. (2006, January 5). Re: Disputed estimates of IQ [Electronic mailing list message]. http://tech.groups.yahoo.com/group/ForensicNetwork/message/670	Kaynakça

Blog yorumları	
Buys. (2010, October 7). <i>When these technologies are banned</i> [Web log comment]. http://theinnovativeeducator.blogspot.com/2010/10/thinkingoutsideban.html#comments	Kaynakça
Blog mesajı	
Özden, Y. (2016, 18 Haziran). <i>Eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırılması konusunda düşündüklerim</i> [Blog mesajı]. http://myozden.blogspot.com.tr/2016/06/egitim-fakultelerinin-yeniden.html Reigeluth, Charles M. (2016, November 28). 3. <i>Competency-based system</i> [Web log post]. http://reinventingschools.tumblr.com/post/153785369611/3-competency-based-system	Kaynakça

Video blog mesajı	
Balcı, M. (2013, 16 Temmuz). <i>Türkiye adresli dergiler ve etik</i> [Video dosyası]. https://www.youtube.com/watch?v=IbWvABFZRgQ Norton, R. (2006, November 4). <i>How to train a cat to operate a light switch</i> [Video file]. http://www.youtube.com/watch?v=Vja83KLQXZs	Kaynakça

Ek-1. Kapak Sayfası Örneği

EKLER

19 cm

**FARKLI KIŞ SPOR BRANŞLARINDAKİ
SPORCULARIN AĞIZ DİŞ SAĞLIğI
BULGULARININ VE MÜSABAKA STRES
SEBİYELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

5,5 cm

Buket SEVİNDİK

Doktora Tezi

Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı

2017

(Her hakkı saklıdır.)

52

4 cm

Ek-2. İç Kapak rneęi

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
KİŞ SPORLARI VE SPOR BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EğİTİMİ VE SPOR ANA BİLİM DALI
BEDEN EğİTİMİ VE SPOR BİLİM DALI

**FARKLI KİŞ SPOR BRANŞLARINDAKİ SPORCULARIN AğIZ DİŞ SAğLIğI
BULGULARININ VE MÜSABAKA STRES SEVİYELERİNİN
DEğERLENDİRİLMESİ**

(Evaluation Oral Health Findings and Competition Stress Levels of Athletes in Different
Winter Sports Branches)

DOKTORA TEZİ

Buket SEVİNDİK

Danışman: Prof. Dr. Fatih KIYICI

Erzurum
Ocak, 2021

Ek-3. Kabul ve Onay Tutanağı Sayfası

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Tez yazarının adını girmek için tıklayın tarafından hazırlanan “Tezin başlığını girmek için tıklayın” başlıklı çalışması .. / .. / 20.. tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Ana Bilim Dalı adını girmek için tıklayın Ana Bilim Dalı, Bilim Dalı adını girmek için tıklayın Bilim Dalında Tez türünü giriniz. Ör. yüksek lisans veya doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı:	Unvan Ad SOYAD <i>Üniversite Adı</i>	
Danışman:	Unvan Ad SOYAD <i>Üniversite Adı</i>	
Jüri Üyesi:	Unvan Ad SOYAD <i>Üniversite Adı</i>	
Jüri Üyesi:	Unvan Ad SOYAD <i>Üniversite Adı</i>	
Jüri Üyesi:	Unvan Ad SOYAD <i>Üniversite Adı</i>	
İkinci Tez Danışmanı (İkinci tez danışmanı yoksa bu satırı siliniz.)	Unvan Ad SOYAD <i>Üniversite Adı</i>	Enstitü Yönetim Kurulunun .../.../... tarih ve sayılı kararı.

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

... / ... / 20..

Prof. Dr. Fatih KIYICI

Enstitü Müdürü

Ek-4. Etik ve Bildirim Sayfası

ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Tez türünü giriniz. Ör. Yüksek Lisans veya Doktora Tezi olarak sunduğum “Tezin başlığını girmek için tıklayın” başlıklı çalışmanın tarafımdan bilimsel etik ilkelere uyularak yazıldığını ve yararlandığım eserleri kaynakçada gösterdiğimi beyan ederim.

... / ... / 20..

Tez yazarının adı

☐ Tezle ilgili patent başvurusu yapılması / patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle Enstitü Yönetim Kurulunun/.../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 2 (iki) süreyle engellenmiştir.

☐ Enstitü Yönetim Kurulunun/.../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 6 (altı) süreyle engellenmiştir.

Ek-5. Teşekkür Sayfası

TEŞEKKÜR

Bu kısımda sadece tezin hazırlanmasında akademik anlamda katkı sağlamış kişilere, finansal ve idari olarak destek veren kurum, kuruluş ve kişilere teşekkür edilmelidir. Tez TÜBİTAK, Üniversitemiz BAP veya diğer kuruluşlar tarafından desteklenen bir proje kapsamında gerçekleştirilmişse muhakkak ilgili kurum adı, proje adı ve numarası açıkça belirtilmeli ve teşekkür edilmelidir.

Tez yazarının adını girmek için tıklayın

Ek-6. Öz ve Abstract Sayfaları Örnekleri

ÖZ

DOKTORA TEZİ

FARKLI KIŞ SPOR BRANŞLARINDAKİ SPORCULARIN AĞIZ DIŞ SAĞLIĞI BULGULARININ VE MÜSABAKA STRES SEBİYELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Buket SEVİNDİK

Mart 2021, 360 sayfa

Amaç: Çalışmamızda kış spor branşlarındaki alp disiplini, snowboard, biathlon, kayakla atlama ve buz hokeyi elit (müsabık) ve başlangıç düzeyi sporcularının, ağız içi muayene bulgularının incelenmesi ayrıca, yarışma öncesi, anı ve sonrası stres seviyelerinin karşılaştırılarak, aralarındaki ilişkinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışmamız farklı kış sporu branşları kapsamında yaş aralığı 12-16 arasında olan ve 71'i elit düzeyde 20' si ise spora yeni başlayan toplam 91 kişiyi kapsamaktadır. Sporcuların ağız içi muayeneleri yapılarak DMFT, DMFS, PUFA, OHI, BEWE (bruksizme bağlı diş aşınması, atrizyon) skoru, kötü oral alışkanlıklar, dental travma ve oklüzyon-kapanış ilişkileri değerlendirilmiştir. Ayrıca, yarışma öncesi, anı ve sonrasında olmak üzere 3 farklı zaman diliminde alınan tükürük örneklerindeki kortizol seviyeleri ELİSA yöntemi kullanılarak ölçülmüştür. Veriler SPSS-20 programında değerlendirilmiştir

Bulgular: Oklüzyon ve kapanış ilişkileri bakımından elit sporcuların %82,4'ünde herhangi bir problem bulunmamaktadır. En yüksek PUFA prevalansı buz hokeyi branşı sporcularında (6,%27,3) tespit edilmiştir. Başlangıç grubunun OHI-d ($0,7 \pm 0,3$, $p=0.007$) ve OHI ($1,1 \pm 0,4$, $p=0,018$) skor ortalamaları diğer spor branşlarından daha düşük bulunmuştur. Kış sporu branşlarında, spor aktivitesinden kaynaklanan dental travma bulgusu tespit edilmemiştir. Buz hokeyi branşındaki sporculara ait BEWE skorlarının, kayakla atlama branşı ile benzer, diğer gruplardan ise düşük olduğu tespit edilmiştir ($p=0.034$). Spor branşları arasındaki kortizol değerlerinin ortalamaları biathlon > snowbord > alp disiplini > buz hokeyi > kayakla atlama olarak sıralanmıştır... ..

Sonuç: Kış spor branşlarındaki sporcuların müsabaka dönemlerinde alınan tükürük örneklerinden, sporcuların stres seviyelerinin branşlara göre değişiklik gösterdiği ve müsabaka stres seviyeleri ile ağız dış sağlığı arasında olumsuz bir ilişki olduğu söylenebilir. Kış spor faaliyetlerinde, ağız dış sağlığını iyileştirecek önlemler yaygınlaştırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: : kış sporları, ağız dış sağlığı, tükürük kortizölü, dental travma, bruksizm

ABSTRACT
DOCTORAL DISSERTATION
EVALUATION OF ORAL HEALTH FINDINGS AND COMPETITION STRESS
LEVELS OF ATHLETES IN DIFFERENT WINTER SPORTS BRANCHES

Buket SEVİNDİK

March 2021, 360 pages

Purpose: In our study, we aimed to examine the intraoral examination findings of elite (competitor) and beginner level athletes in winter sports branches such as alpine discipline, snowboard, biathlon, ski jumping and ice hockey, and to compare the stress levels before, during and after the competition and to evaluate the relationship between them.... ..

Method: Our study includes a total of 91 people whose age range is between 12-16 within the scope of different winter sports branches and 71 of them at elite and 20 at beginner level. DMFT, DMFS, PUFA, OHI, BEWE (tooth wear due to bruxism, Atria) score, bad oral habits, dental trauma and occlusion-closing relationships were evaluated by performing intra-oral examinations of athletes. In addition, cortisol levels in saliva samples taken over 3 different time periods, before, during and after the competition, were measured using the ELISA method. The data was evaluated in SPSS20 program... ..

Findings: 82.4% of elite athletes have no problems in terms of occlusion and closing relationships. The highest prevalence of PUFA was found in ice hockey athletes (6, 27.3%). OHI-d (0.7 ± 0.3 , $p=0.007$) and OHI (1.1 ± 0.4 , $p=0.018$) score averages of the starting group were found to be lower than in other sports. In winter sports, no signs of dental trauma caused by sports activity were found. It was found that the BEWE scores of athletes in the ice hockey players were similar to those in the ski jumping athletes and lower than in other groups ($p=0.034$). The average cortisol values between sports branches were listed as biathlon > snowboard > alpine skiing > ice hockey > ski jumping

Results: From saliva samples taken at the competition stages of athletes in winter sports, it can be said that the stress levels of athletes vary depending on the branch of the sports, and there is a negative relationship between the competition stress levels and oral and dental health. In winter sports activities, measures to improve oral health should be disseminated.... ..

Keywords: winter sports, oral health, saliva cortisol, tooth injury, bruxism

Ek-7. Tablolar Dizini Örneği

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1. <i>Dünya Çapında Görme Yetersizliğinden Etkilenen İnsanların Yaş Gruplarına Göre Dağılımı (WHO, 2012)</i>	7
Tablo 2. <i>Tezin Tümüne Ait İş-Zaman Tablosu Şablonu</i>	14
Tablo 3. <i>Birinci Altı Aylık Döneme Ait İş-Zaman Tablosu</i>	14

Ek-8. Şekiller Dizini Örneği

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. <i>Tasarım Tabanlı Araştırma Süreci</i>	7
---	---

Ek-9. Kısaltmalar ve Simgeler Dizini Örneği

KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ

NRC	: National Research Council (Amerikan Ulusal Araştırma Konseyi)
MEB	: Millî Eğitim Bakanlığı
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
WHO	: World Health Organization (Dünya Sağlık Örgütü)
ÖZİDA	: Özürlüler İdaresi Başkanlığı
ÖZVERİ	: Ulusal Özürlüler Veri Tabanı
FTTÇ	: Fen Teknoloji Toplum Çevre
RAM	: Rehberlik Araştırma Merkezi
BEP	: Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı

Ek-10. Başlıklandırma Düzeyleri

